

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, KOVO – MARCH 3, 2015 • Vol. CVI Nr. 26 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 03-02-2015

ŠIAME NUMERYJE:

Vilnius-Buenos Aires – 4 psl.

Apie Holokaustą – muzikos kalba – 10 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Viltys dėl taikaus politinio perėjimo Rusijoje išblėso

Maskvoje nušautas didžiausias Kremliaus kritikas Borisas Nemcovas

EPA-ELTA nuotr.

Šiandien Maskvoje Trojekurovo kapinėse laidojamas penktadienį netoli Kremliaus nušautas didžiausias Vladimiro Putino kritikas Borisas Nemcovas. Vėly vasario 27 d. vakarą jis kartu su Ukrainos piliete Hanna Durycka ėjo per Didįjį Moskvorečės tiltą. Ukrainietė nenukentėjo.

Prieš laidotuves Andrejaus Sacharovo centre rengiamas gedulingas minėjimas. Europos Sąjungai (ES) per B. Nemcovo laidotuves atstovauti paskirtas ES atstovybės Rusijoje vadovas Vygaudas Ušackas.

Kremliaus kritiko B. Nemcovo žmogžudystė nuslopino bet kokią taikaus politinio perėjimo Rusijoje viltį, įsitikinęs buvęs pasaulio šachmatų čempionas, garsus Kremliaus kritikas Garis Kasparovas.

„Borisas tikėjosi, kaip matome bergždžiai, taikios politinio perėjimo formos prie normalios, civilizuotos ir demokratinės vyriausybės“, – sakė JAV gyvenantis garsus šachmatininkas, pridūręs, kad nemato galimybės, jog Rusija galėtų pereiti nuo Vladimiro Putino brutalios diktatūros prie kažko švelnesnio, kaip prieš 10 metų. – 2 psl.

Paminėtos Prez. A. Stulginskio 130-osios gimimo metinės

Prie Prezidento paminklo prezidentūros kiemelyje.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Vasario 26-ąją sukako lygiai 130 metų nuo Lietuvos prezidento Aleksandro Stulginskio (1885–1969) gimimo. Ši sukaktis paminėta įvairiais renginiais Kaune – mieste, kuriame jis praleido nemažą savo gyvenimo dalį, kuriame ilsisi jo palaikai.

Prezidentas, signataras, vienas Lietuvos krikščionių demokratų partijos steigėjų, agronomas, Ūkininkų sąjungos steigėjas ir pirmininkas A. Stulginskis gimė Kutaliuose, Raseinių apskrityje ir buvo dvyliktas, pats jauniausias vaikas bežemių valstiečių šeimoje. Jis mokėsi Kaltinėnų mokykloje, vėliau Liepojos gimnazijoje, 1908 m. baigė Žemaičių kunigų seminariją Kaune, bet kunigo šventimų atsisakė. 1913 m. būsimoji Prezidentas baigė Vokietijos

jos Halės universiteto Žemės ūkio institutą. Grįžęs į Lietuvą, buvo paskirtas Trakų apskrities Alytaus rajoniniu agronomu.

Pirmojo pasaulinio karo pradžioje A. Stulginskis atsidūrė Vilniuje, buvo vienas iš Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti vadovų, dėstė gamtos mokslus lietuvių gimnazijoje, vadovavo Lietuvių pedagoginiams kursams.

– 9 psl.

– 1921 m. kovo 3 d. Kanados fiziologas F. G. Banting su savo kolegomis išrado insuliną –

Savivaldybių tarybų ir tiesioginiuose merų rinkimuose dalyvavau. Bet balsuotiėjau nenoriai. Jau senokai neturiu partijos, už kurią balsą ryžčiausi atiduoti be dvejonių.

Patikėkit, jausmas – bjaurus. Nežinau, ką vertėtų paremti, bet balsuoti – reikia. Todėl rinkimai man – jokia šventė. Vienintelė paguoda, jog žinau, už ką negalėčiau atiduoti balso net ir susiklosčius ypatingai bjaurioms aplinkybėms. Tai – Valdemaro Tomaševskio kompanija, kiršinanti lenkus su lietuviais, ir rusiški aljansai, nė sykio gausiai nesusirinkę prie Rusijos ambasados Vilniuje pasmerkti Kremliaus agresyvumo.

Man regis, milijardinė Lietuvos sostinės skola bei aukštos šildymo kainos – ne pati didžiausia lietuviškosios savivaldos bėda. Raudonuoti iš gėdos, jog Vilnius užsiaugino milžinišką skolą, – privalu. Ieškoti sostinei taupaus vadovo – būtina.

Tačiau svarbūs ir kiti aspektai. Simbolinio Vilniaus miesto rakto nederėtų patikėti įtartinų politinių nusiteikimų veikėjams. Vaizdžiai tariant, Vilnius neturėtų kartoti Talino ir Rygos klaidų. Juk Estijos sostinei tebevadovauja Edgar Savisaar, kurio veikla ne sykių buvo viešai lyginama su „Rusijos įtakos agento vaidmeniu“. O Latvijos sostinę valdo Nils Ušakovs, neslepiantis dažnų vizitų į Maskvą bei bičiuliamosios Vladimirą Putiną liaupsinančiomis jėgomis.

Štai kokių „šeimininkų“ Vilniui derėtų išvengti. Bet ar išvengsime? Vilniaus silpnybė – ne tik milžiniškos skolos. Vilnius demonstruoja bejėgiškumą ir tuomet, kai polonizaciją Vilniaus krašto lietuviams primetantis V. Tomaševskis gviešiasi dalyvauti antrajame sostinės mero rinkimų ture.

Maskvos centre nušautas nenuilstantis Vladimiras Putino kritikas, įtakingas Rusijos opozicijos vadovas Borisas Nemcovas. Nušautas keturiais šūviais į nugarą būtent toje miesto teritorijoje, kurią aky-lai stebi gausus būrys Rusijos slaptųjų tarnybų. Juk čia pat – Kremlius.

Tik šį sykį, regis, FSB nepastebėjo, nesuskubo. Didelės naudos, atrodo, nebus ir iš gausių stebėjimo kamerų. Joms užfiksuoti samdomo žudiko veidą su-trukdė neva atsitiktinai važiavusi griozdiška snie-go valymo mašina.

Nejaugi nežinome, ką byloja šis Kremliaus dik-tatoriaus „ėjimas žirgu“? Mus bando įbauginti. Mums kalte kala į galvas: „Nė vienas V. Putino opo-mentas nėra saugus“. Nužudyta Ana Politkovskaja, Aleksandras Litvinenka, Sergejus Jušenkovas, ne-aiškiomis aplinkybėmis mirė Valerija Novodvors-kaja, dabar štai – Borisas Nemcovas... Žuvusiųjų V. Putino kritikų sąrašė kiekvieną akimirką gali būti įrašyta nauja pavardė. Ir ne tik rusiška.

O Vakarų pasaulio vadovų pageidavimai, kad V. Putinas objektyviai ištirtų šią politinę žmogžudy-tę, – kelia nuostabą. Tarsi nežinotų, kas yra tikrasis užsakovas. Geriau jau visai patylėtų...

Kokią išeitį turime mes, Rusijos imperijos priešininkai? Neišsigąsti. Nes drastiškomis priemonė-mis baugindamas savo kritikus V. Putinas išsiduo-da, jog ir pats labai bijo. Bijo netekti valdžios, turtų, bijo atsidurti iki gyvos galvos kalėjime, galų gale – netekti gyvybės.

Todėl jam būtini žurnalistai, kurie užpultai aukai nepalieka teisės gintis. V. Putinui vilties su-teikia demagogai, kurie atkakliai nenori suvokti, jog

Neišsigąsti ir nenuleisti rankų – vienintelė išeitis

GINTARAS VISOCKAS

raginimai ginti Ukrainą visomis įmanomomis prie-monėmis, ją remiant net rimtais ginklais, nėra karo kurstymas. V. Putinui verkiant reikia kuo daugiau politikos apžvalgininkų, režisierių, rašytojų, peršančių nuomonę, esą bet koks pasipriešinimas Rusijos imperijai – beprasmis jėgų ir lėšų švaisty-mas.

O štai tokie rašytojai kaip latvių poetas ir ver-tėjas Knuts Skujenieks – Kremliaus diktatoriui ne-naudingi. Juk šis latvis tinklalapyje lzinios.lt sako: „Sunki, tragišku metu prireikia ir kraujo pralie-ti, ir gyvybių atiduoti. Jei susiklosto tokia drama-tiška padėtis, – neišsisuksi, neišvengsi. Turėtume būti pasiruošę bet kokiems likimo posūkiams, pa-sirengę ginti Tėvynę, fiziškai ir moraliai. Jei teks ko-voti, – daryti, kad ir priešas kentėtų ne mažiau už tave. O dabar reikėtų būti itin dėmesingiems, bud-riems, nes padėtis sudėtinga. Sykiu – nepulti nei į paniką, nei į pesimizmą. Tiesiog žvelgti atviromis akimis, neužsnūsti, neužsiliūliuoti. Dar svarbiau: ne-bijoti, nepasiduoti baimei. Įsibaiminęs žmogus el-

giasi neadekvačiai. Neadekvatus yra mūsų didysis kaimynas, bet mes būti neadekvatūs negalime.“

Deja, Lietuvoje, regis, išvalgiai kaip K. Skujenieks kalbančiųjų, – ne itin daug. Įspūdis toks, jog mūsų šalyje vyrautų ne K. Skujenieks, o, saky-kim, kapituliantiškos Valdo Bartase-vičiaus („Gaidžiai sapne ereliais skra-joja“, lrytas.lt) nuotaikos, kai visi, at-

metantys galimybę nusileisti okupanto savivalei, už-gauliai pravardžiuojami panaudojant ornitologinius terminus.

Nūnai į areną kurpti Kremliaus diktatoriui pa-lankių abejonių išeina „išminčiai“, puikiai žinan-tys, kodėl Lietuvai neva nereikalinga šauktinių kariuomenė. 1998–2003-aisiais metais leidau spe-cializuotą karinį priedą „Vardan Lietuvos“, kur apie šauktinių kariuomenės būtinumą tokio dydžio ir to-kią geopolitinę situaciją turinčioms valstybėms paskelbta šimtai argumentuotų publikacijų.

Šias akivaizdžias tiesas teko ginti ištisus pen-kerius metus. Dabar – viskas iš naujo? Ar beužteks jėgų, laiko ir drąsos įrodinėti tai, kas mums turėtų būti akivaizdu be papildomų argumentų – kaip žydų vaikinams ir merginoms, tarnaujantiems Iz-raelio kariuomenėje?

Neišsigąskime ir nenuleiskime rankų.

Viltys dėl takaus politinio perėjimo Rusijoje išblėso

Atkelta iš 1 psl.

G. Kasparovas palaiko B. Nemcovo šalininkus, kurie įta-ria, kad už šios žmogžudystės stovi Rusijos vyriausybė. „Tai ženklas visiems, kurie vykdo opozicinę veiklą, kad visos la-žybos baigtos. Negaišime laiko jus patraukdami baudžia-mojon atsakomybėn, dėdamiesi, kad gerbiame teisinę valstybę. Mes paprasčiausiai jus pašalinsime“, – kalbėjo G. Kasparovas

Jis pažymėjo, kad gyvendamas JAV nesinaudoja ap-sauginių paslaugomis ir nejaučia, kad jo gyvybė būtų pa-vojuje. Jis taip pat sakė negrįšiąs į Maskvą – netgi į lai-dotuves. „Neperku bilieto į vieną pusę“, – pridūrė garsus Kremliaus kritikas.

Jis tvirtino, kad Rusijoje mažai vietos politinių ak-tyvistų manevrams, ką jau kalbėti apie politinę strategiją. „Kokia strategija, jei gali būti nužudytas?“ – klausė G. Kasparovas. Anot jo, B. Nemcovas ketino išleisti ataskaitą, įrodančią Rusijos pajėgų dalyvavimą Rytų Ukrainoje.

G. Kasparovas

B. Nemcovo nužudymo liudininkė neišleidžiama iš Rusijos

Pagrindinė Rusijos opozicijos vadovo 55-erių metų Boriso Nemcovo žmogžudystės liudi-ninkė, jo draugė ukrainietė manekenė, buvu-si kartu su juo tą tragišką naktį ant tilto, skundėsi pir-madienį negalėjusi išvykti iš Maskvos, nes yra sau-goma.

23-ejų Hanna Durycka sakė viską papasakojusi tyrėjams, bet šie neleidžia jai išvykti iš Rusijos, nes esą rūpinasi jos saugumu. „Pastarąsias tris dienas mane policijos automobiliais palydi į Tyrimo komi-tetą, – pasakojo ši Ukrainos pilietė televizijos kana-lui ‘Doždj’. – Man neaiškina, kodėl lig šiol mane lai-ko Rusijoje“.

H. Durycka, kalbėdama „Skype“ ryšiu, iš buto Maskvoje, sakė nemačiusi, iš kur atėjo žudikas, nes B. Nemcovas buvo užpultas jai už nugaros. Bet ji matė sparčiai nuvažiuojantį šviesios spalvos automobilį.

H. Durycka sakė nejautusi jokios grėsmės, nebuvo ir sekimo, ir pirmasis policijos ekipažas atvyko jos iš-kviestas po 10 minučių.

Ji nurodė, kad iš karto buvo nuvežta į apklausą, kuri tęsėsi per naktį, iš jos telefono buvo nukopijuoti visi duomenys; ji pažymėjo buvusi klausinėjama kaip liudininkė. „Aš nieko nepasirašiau (dėl neišvykimo), ir turiu teisę išvykti iš Rusijos teritorijos. Aš įvyk-džiau visus tardymo veiksmus. Nesuprantu, ką dar galėčiau padaryti, ir kodėl manęs negali paleisti, – kal-bėjo Hanna. – Noriu važiuoti pas mamą, kuri serga ir yra sunkios psichologinės būklės“.

Hanos mama, Inna Durycka, gyvenanti Kijeve, sakė naujienų agentūrai AFP, kad, laikydamasi jos duk-rą faktiškai namų arešto sąlygomis, tyrėjai galbūt ren-giasi padaryti įkaite, vis gilėjant Rusijos ir Ukrainos krizei.

BNS

DRAUGAS
(USPS–161000)
THE LITHUANIAN WORLD–WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629–5532.
Tel.: 773–585–9500. Fax.: 773–585–8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629–5532

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase: kasdien – **\$340.00** • visos savaitės **\$240.00**
Kanadoje (USD): – metams **\$390.00** • 1/2 metų **\$210.00** • 3 mėn. **\$110.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **\$615.00** • 1/2 metų **\$315.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV – metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
Kanadoje (USD) – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$120.00** • 3 mėn. **\$75.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams **\$220.00** • 1/2 metų **\$120.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skel-bimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant pra-šome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Tenka atidėti kitas aktualias temas, kurių susikauptė Lietuvoje – savi-valdos rinkimų pirmasis turas, šauktinių kariuomenės grąžinimas ir kt., nes jas užgožė įvykiai Maskvoje – 2015 m. vasario 27 d. naktį netoli Kremliaus nušautas Rusijos opozicijos vadovas Borisas Nemcovas, kuris buvo ne tik Ukrainos, bet ir Lietuvos draugas, – dar 1990 m. Maskvoje jis iškėlė Lietuvos vėliavą, sveikindamas šalį su iškovota laisve. Tai skauda žinia Rusijai, Lietuvai, pasauliui, nes dar kartą parodo, su kuo turime reikalą.

Vasario 10 d., iki lemtingų šūvių, nuaidėjusių netoli Kremliaus, likus porai savaitių, B. Nemcovas žurnalistui sakė: „Bijau, kad Putinas mane nužudys“ (jam buvo grasinta). Šis politikas, kietas Putino režimo kritikas ir Ukrainos karo priešininkas – neeilinė naujosios Rusijos figūra: jis Rusijos prezidento B. Jelcino laikais buvo Nižnij Novgorodo srities gubernatorius, Valstybės Dūmos deputatas, ministro pirmininko V. Černomyrdino pirmasis pavaduotojas ir kartu kuro ir energetikos ministras, S. Kirijenkos vyriausybėje – vicepremjeras, prie V. Putino – Rusijos Valstybės dūmos pirmininko pavaduotojas nuo Dešiniųjų jėgų sąjungos frakcijos, organizavo masinius opozicijos protesto mitingus Maskvoje, skelbė pranešimus apie korupciją V. Putino aplinkoje, buvo Rusijos respublikonų-liaudies laisvės partijos pirmininkas.

Iki nužudymo likus dviem valandoms B. Nemcovas dalyvavo radijo stoties „Echo Moskvj“ laidoje, kur aptarė kovo 1 d. opozicijos rengiamą „Pavasario“ maršą prieš karą Ukrainoje ir prieš korupciją, ir dar kartą pareiškė, kad dėl Ukrainos tragedijos kaltas Kremlius. O kiek anksčiau interviu Ukrainos radijo stočiai „Radijo vesti“ sakė, kad Kremlių reikia spausti ir dėl Maskvoje kalinamos Ukrainos lakūnės Nadeždos Savčenko, kuri protesto vardan prieš du mėnesius paskelbė bado akciją. Tame pokalbyje B. Nemcovas sakė, kad „Sadizmo ir žiaurumo lygis Nadeždos atžvilgiu viršija viską, nors mes čia, Maskvoje, Rusijoje, jau prie daug ko pripratome, bet prie tokio V. Putino elgesio priprasti neįmanoma. Visų pirma ji bet kurią akimirką gali numirti. Antra, ji yra Ukrainos pasipriešinimo simbolis, neduok, Dieve, taip nutiks, tai ne tik V. Putinas bus prakeiktas, bet ir daugelis su tuo sies visus rusus“. (Beje, tuo metu, kai buvo nužudytas, B. Nemcovas vaikščiojo su savo ukrainietė drauge iš Kijevo.)

Buvęs Gruzijos prezidentas M. Saakašvilis interviu CNN prisiminė, kad jis prieš savaitę išpėjo B. Nemcovą, kuris buvo atvykęs į Kijevą rinkti medžiagos apie Rusijos karius Ukrainoje: „Esu šoki ruotas, nes praėjusią savaitę mes kartu pietavome. Aš klausiau jo, ar jis nebijo grįžti į Rusiją, bet jis sakė, kad nebijo jokio arešto, nes Vladimiras Putinas nerizikuotų areštuoti buvusio aukšto pareigūno. (Iš tiesų, Rusijoje tokio rango politikas nužudytas pirmą kartą – Red.) Tiesą sakant, aš nesu nustebejęs, kad jį nužudė. Aš esu nustebejęs, kad jo nežudė tiek ilgai. Juk turime reikalą su mafijos tipo valstybe. Tai sukuria aplinką, kurioje praktiškai neįmanoma laisvai vaikščioti tokiems žmonėms kaip B. Nemcovas“.

„Kommersant“ žurnalistai teigia, kad nusikaltimo metu toje vietoje veikė tik viena stebėjimo kamera, kitos buvo neva remontuojamos, o toji, kuri veikė, kaip tyčia buvo nukreipta tiesiai į incidento vietą, bet vaizdą dengė sniego valymo mašina, nors tuo metu sniego nebuvo. Po nužudymo B. Nemcovo bute buvo padaryta krata ir paimiti kompiuteriai, kuriuose buvo sukaupti įrodymai, jog Ukrainoje kariauja Rusija, o jo palydovė ukrainietė studentė, ant kurios rankų politikas mirė, suimta ir su ja negali susitikti net Ukrainos konsulas.

Putino kritikai žūsta vienas po kito: 2006 m. nušauta aršiai Kremlių kritikavusi žurnalistė Ana Poltkovskaja, 2012 m. – opozicijos politikė Galina Starovoitova, 10 metų kalėjo opoziciją finansiškai rėmęs naftos oligarchas Michailas Chodorkovskis, 2006 m. Londone nunuodytas buvęs saugumo karininkas Aleksandras Litvinenka, kuris, be kita ko, yra pareiškęs, kad Putinui ateiti į valdžią Rusijos žvalgybos tarnybos surengė perversmą. (O viename iš paskutiniųjų savo interviu B. Nemcovas sakė, kad Rusijos prezidentas B. Jelcinas būtent jį norėjo padaryti savo įpėdiniu, o paskui persigalvojo ir padarė Putiną, ir juokdamasis pridūrė: „Ir tai buvo jo didžiausia klaida“.) Praėjusį rudenį keistomis aplinkybėmis žuvo antiputiniškomis ir proukrainietiškomis nuotaikomis pagarsėjęs aktorius A. Devotčenko, protesto vardan atsisakęs Putino apdovanojimo ir t.t.

Rusijoje pavasario nebus?

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Naujausia žmogžudystė vertinama kaip išpėjimas tiems, kurie kovoja su dabartiniu Kremliaus režimu, ir kaip valdžios baimė, kad Maidanas nepasikartotų Rusijoje. (Prieš savaitę Maskvoje buvo surengtas valdžios finansuotas mitingas – Antimaidanas, į kurį už atlygį atėjo 35 tūkst. žmonių; tai atsakas į B. Nemcovo rengiamą „Pavasario“ maršą.) Pareiškęs apgailestavimą ir užuojautą dėl politiko mirties Lietuvos krašto apsaugos ministras L. Linkevičius sakė, kad valdžios kritikams tai yra išbandymas. Ir iš tiesų – ilgai laukti nereikėjo: jau kitą rytą vienas iš B. Nemcovo bendražygių, buvęs Rusijos premjeras A. Kasjanovas, su kuriuo B. Nemcovas vadovavo Rusijos respublikonų-liaudies laisvės partijai, pareiškė, kad jie atšaukia mitingą, į ku-

dėsčiusi ir „Drauge“) – tai buvo lengvai su žmonėmis bendraujantis, žodingas ir populiarus politikas, palaikęs artimus ryšius su dešiniaisiais Lietuvos politikais, dalyvavęs čia įvairiausiuose renginiuose, paskutinį kartą – prieš mėnesį tarptautinėje konferencijoje Trakuose, o savo bičiuliui, Lietuvos parlamentarui Emanueliui Zingeriui jis buvo pasižadėjęs Parlamentinio demokratijos forumo konferencijoje, skirtoje Lietuvos valstybės 25-mečiui, pasakyti vieną pa-

grindinių kalbų kovo 11-ąją. Pirmoji sąmoninga mintis buvo – Rusijoje pagaliau kažkas turi įvykti – jeigu ne revoliucija, tai bent atbudimas... Ši kruvinoji auka pagaliau turi atverti rusų akis...

Deja... Kaip vienas Vilniuje gyvenantis Rusijos opozicijos šalininkas su kartėliu pareiškė: Rusijoje opozicijos nebeliko (dar vienas opozicijos vadovas ir protesto mitingo rengėjas Aleksejus Navalnas sumintas anksčiau). Tikriausiai jis teisus – pavasario Rusijoje nebus. Kad buvo skubiai atsisakyta protesto mitingo „Pavasaris“, reiškia, kad valdžia pasiekė savo tikslą. Rusija dar tebemiega. Intelligentai bijo susitepti baltus marškinius. Naujų vadų neatsirado. Daug kas skuba (taip pat ir Lietuvoje) pasakyti, kad

Rusijos opozicijos vadovas Borisas Nemcovas Tėvynės sąjungos vasaros sąskrydyje Lietuvoje 2012 m.

rio rengimą žuvusysis idėjo daug pastangų, ir rinksis tik eitynėms pagerbti bendražygio atminimą. Eitynės (gausios ir kultūringos; protesto plakatai buvo uždrausti) įvyko, nes valdžia, apsidžiaugusi, kad protesto mitingo nebus, leidimą davė. Jose skirtiniais skaičiavimais dalyvavo 25–50 tūkst. žmonių. Borisas Nemcovas savo rengiamame protesto mitinge laukė 100 tūkstančių, o kad paveiktum valdžią, jo nuomone, reikia milijoninio mitingo.

...Buvo jau po pusiaunakčio, kai paskutinį kartą tą dieną atsidariau Delfi.lt tiklalapį ir pamačiau žinutę, kad nužudytas Borisas Nemcovas. Patyriau panašų jausmą, kaip 1991 m. sausio 13-ąją. Tuomet, vėlyvą sausio 12-osios vakarą, per Maskvos televiziją stebėjau transliuojamą Lietuvos komunistų perversmininkų M. Burokevičiaus ir J. Jermalavičiaus spaudos konferenciją, kurioje jie pareiškė, kad ims valdžią Lietuvoje. Tarsi žaibas nutvieskė mintis: taip, jie valdžią tikrai ims! Mes neseniai su vaikais buvome grįžę nuo Televizijos bokšto. Atsiguliu ir buvau beužmieganti, kai nuo smūgio sudrebėjo namas, – mes gyvename apie kilometrą nuo TV bokšto, ir aš supratau, kad TAI jau prasidėjo. Per miegus pradėjo verkti dukra, kuriai tuomet buvo 6 metukai, ir nežinia kodėl ji nenumaldomai verkė visą valandą. Prie TV bokšto dundėjo tankų šūviai, o mes pasikeisdami su vyru ant rankų nešiojome vaiką, kuris negalėjo pabusti ir nustoti verkti...

Panašus žinojimas, kad kažkas turi prasidėti, mane ištiko ir perskaičius žinią apie Boriso Nemcovo nužudymą. Gal į tą žinią taip išijaučiau todėl, kad šį žmogų esu stebėjusi ir girdėjusi Lietuvoje (neseniai B. Nemcovo 10 tezių, kad Putinas pralaimi, esu iš-

Putinui nebuvo reikalo duoti komandą žudyti B. Nemcovą (kaip sakė Rusijos prezidento atstovas spaudai, opozicijos populiarumas toks mažas, o Putino – toks didelis), bet kad jo nebėra, Putinui gera žinia – jis ir toliau gali daryti ką nori, nes rimtesnio pasipriešinimo nebus.

Dar vienas argumentas, kad pavasario gali nebūti, yra tai, jog Borisas Nemcovas, drąsiausias diktatūrinės valdžios kritikas ir kovotojas su korupcija, nebuvo rusas... Rusai, nors ir nepatenkinti, nelingę rizikuoti. Net ir dauguma sovietinių laikų disidentų vadų buvo žydai.

Baigiant paminėsiu dar vieną liūdinantį tos dieną įvykį: Lenkijos muitinėje lenkė seržantė sustabdė iš Lietuvos į Ukrainą vežamą humanitarinės pagalbos krovinį, skirtą į frontą išeinančiam ukrainiečių daliniui, ir dar pasityčiojo. Krovinyje buvo kareiviški batai, paltai, maskuojantys tinklai, talpos benzinui, kareiviški termosai, termovizoriai, kelios dešimtys kokybiškų racijų, kurių prašė Ukrainos kariai, ir patys du automobiliai, skirti karo gydytojams. Visa tai buvo suaukota Lietuvos žmonių, o labdarą rinko ir vežė Lietuvoje gyvenantis švedas Jonas Ohmanas. Kai pranešimas apie sustabdytą krovinį nuo Ukrainos pasienio pasiekė Lietuvą, vilkstinė ten stovėjo jau 11 valandų. Lenkė seržantė atsisakė kalbėtis kitaip negu lenkiškai ir rezgė vis naujas pinkles, kad konvojus negalėtų kirsti Ukrainos sienos. J. Ohmanas gabena jau septintą krovinį, ir toks atsitikimas jam pirmas šalyje, kuri remia Ukrainos pasipriešinimo kovą. Taigi Putino draugų (ar tarnautojų) yra visur.

TELKINIAI

Vilnius-Buenos Aires, arba kaip Vilniaus Tango teatras šventė Lietuvos Nepriklausomybės dieną

Prof. José Rubén Repsys su žmona Adriana Teresa Biloni.

SIGITAS REPŠYS

Šią žiemą nešalant galima gyventi ir Lietuvoje. Skruostų raudoni nedažo šaltukas, o, be to, žiemą švenčiame vienas gražiausių metų švenčių, tarp kurių garbingą vietą užima ir Vasario 16-oji. Pastaroji išskirtinai lietuviška, tačiau minima tikrai ne tik Lietuvoje, bet ir ten, kur žiema atsispindi tik kalendoriuje. Pietų Amerikoje nesunkiai rasime žmonių, kurių širdys liepsnoja meile taip pat stipriai, kaip ir mūsų laisvės laužai. Vietinės lietuvių bendruomenės organizuoja įvairius renginius ir kviečia savo tautiečius iš Tėvynės. Šiemet iš Argentinos linkėjimus siunčia jau ir dalis Vilniaus tango teatro aktorių džiaugdamiesi, kad Vasario 16-ąją šventė kartu su Argentinos lietuviais, o naujos programos premjerą pirmieji galėjo įvertinti patys argentiniečiai. Teatro šokėjai patirties sėmėsi Buenos Aires, kur juos stebėjo ir į vieną šokių

aikštelę žengė tango kultūros profesionalai.

Prieš trejetą metų lietuvių, gyvenančių Argentinoje, lankė Rosario miesto garbės piliečiu paskelbtas Vilniaus tango teatro meno vadovas ir VŠĮ Argentinos kultūros ambasados steigėjas bei prezidentas Sigitas Repšys kartu su LRT laidos „Ryto suktinis“ kūrybine grupe. Džiaugsmas, kuriuo spinduliuoja kiekvienas lietuvišką žodį nedrąsiai tariantis tautietis, aplankytas atokiausiame pasaulio krašte, įkvepia, stiprina bendrumo jausmą ir žinojimą, kad esame kartu. Tango yra dar viena kalba, vienijanti ne tik mus ir Argentiną, bet ir visą pasaulį.

Ši tūkstančių kilometrų tiltą tarp dviejų labai daug bendra turinčių šalių nutiesti gali žmonių ir kultūrų bendradarbiavimas, padėsiantis kiekvienam atrasti savąjį kelią į namus. Mūsų trispalvei suplazdėjus šalia Argentinos vėliavos garbingiausioje Rosario miesto vietoje Vilniaus tango teatro pasirodymas tapo jungiamąja grandimi tarp dviejų šalių žmonių, kultūrų ir bendros meilės tam, nuo ko visas prasidėjo.

Teatro aktoriai spinduliuoja entu-

Iš kairės į dešinę: LR garbės konsulas Rosario prof. José Rubén Repsys, Vilniaus Tango teatro artistai Simas Balnionis, Ineta Brasaitė ir Loreta Putvinskaitė-Vičienė

Iškilnių Rosario mieste dalyviai. Pirmas iš kairės – LR garbės konsulas Rosario prof. José Rubén Repsys.

ziazmu, noru tobulėti ir savo veikla džiuginti kitus. Teatras džiaugiasi ir didžiuojasi naujomis pažintimis ir viliasi, kad gražus bendradarbiavimas peraugės į ilgalaikę partnerystę ir abipusę gerovę. Vilniaus tango teatro aktoriai iš saulėtosios žemės į lietuvišką žiemą parvežę dalelę šilumos ir gausybę išpūdžių toliau intensyviai ruošia naują programą, į kurios premjerą po neseniai pasibaigusių ilgų gastrolių su

spektakliu „Malena“ pagaliau pakvies Vilniaus miesto gyventojus bei svečius. O netolimoje ateityje tikisi aplankyti ir visas lietuvių bendruomenes, išsibarsčiusias po pasaulį.

Vilniaus tango teatras
www.tangoteatras.lt
www.facebook.com/tangoteatras
teatras@teatras.org

Šokėjai: Simas Balnionis ir Ineta Brasaitė

Valstybinio dainų ir šokių ansamblio „Lietuva“ šokių grupės artistė Loreta Putvinskaitė-Vičienė (ji taip pat buvo mūsų delegacijos narė ir Vilniaus Tango teatro šokėja).

Sniegas ir šaltis torontiečių nebaugina, šildo juos daina

NIJOLĖ BENOTIENĖ

Į X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventę „Padainuosim dainų dainelę“, liepos 3–5 d. savaitgalį nuaidėsiančią Čikagoje, atvyks trylika kolektyvų iš Kanados. Net penki iš jų repetuoja Toronto Prisikėlimo parapijoje. Vienam iš jų (beje, gausiausiam šventėje dalyvaušančiam chorui) – „Volungei“ – 2015-ieji bus ypač įsimintini.

Vis garsiau ir garsiau skamba artėjančios šventės repertuaro dainos, vis drąsiau jaučiasi choristai, versdami dainyno lapus, vingiuojant melodijas, plojant, trepsint, skanduojuant sinkopuotus ritmus vis greičiau lekia repeticijų laikas. Visi Toronto dainininkai, repeticijoms besirenkantys Prisikėlimo parapijos patalpose, jaučiasi pakiliai ir užtikrintai, kad dainų šventės repertuarą spės išmokyti laiku ir į Čikagą važiuos puikiai pasiruošę.

Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose repetuoja penki kolektyvai, liepą atvyksiantys į X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventę „Padainuosim dainų dainelę“: parapijos vaikų choras, vadovaujamas Danutės Biskienės (koncertmeisterė Danguolė Radtkė), Toronto jaunimo choras, mišrus choras „Volungė“, „Volungės“ dainų šventės choras, vadovaujami Dalios Viskontienės ir Nijolės Benotienės (koncertmeisterės D. Radtkė ir Ilona Beres) bei „Volungės“ moterų ansamblis, vadovaujamas D. Viskontienės. Beveik kiekvieną repeticiją dainininkus aplanko, pasiklauso jų dainavimo, paskatina, nusišypso ir visada bei visur padeda, kad tik viskas sklandžiai vyktų, parapijos klebonas br. kun. Jonas Jurgis Šileika.

Didžiausias visos chorinės veiklos įkvėpimas – tai Dalia Viskontienė bei ilgametė veikla pasižymėjęs choras „Volungė“, apie kurį buriasi ir visi kiti kolektyvai. Šie veiklos metai Toronto „Volungei“ – ypač gausūs įvairių renginių, švenčių, sukačių. Viskas šiais metais choro kalendoriuje skaičiuojama dešimtmečiais: balandžio mėnesį volungiečiai ruošiasi paminėti Jono Govėdo, kompozitoriaus ir buvusio „Volungės“ koncertmeisterės

Toronto jaunimo choras ruošiasi repeticijai.

Nijolės Benotienės nuotraukos

Dalia Viskontienė (d.) repetuoja su choristais

rio, mirties 10-metį. Komitetas, kuriam vadovauja Laima Underienė, renka nuotraukas, prisiminimus apie Joną, kviečia garbingus lietuvius ir kanadiečius muzikus, dirigentus, mokytojus, dirbusius kartu su Jonu Govėdu, dalyvauti šiame minėjime. Popietė prasidės šv. Mišiomis, kurių metu „Volungė“ giedos Šv. Jono Mišias, parašytas Leonido Abario ir skirtas J. Govėdo atminimui. Po jų bus prisimintos šio žymaus žmogaus gyvenimo ir kūrybos akimirkos, atlikti jo sukurti kūriniai.

Liepos mėnesį – jau minėta jubiliejinė X Šiaurės Amerikos lietuvių

dainų šventė Čikagoje, kelionė į kurią organizuoja choro administratorė Jūditė Gabrienė su savo pagalbininkais, o spalį – „Volungės“ 40-mečio renginys, organizuojamas Danguolės Juozapavičiūtės-Breen vadovaujamo komiteto darbštuolių. Šią sukačių paminėti ir ja pasidžiaugti yra numatytos padėkos Mišios, po kurių – choro koncertas ir vakarienė. Rašoma kolektyvo istorija, rikiuojami nuveikti darbai, atlikti koncertai, įvairioms progoms užsakyti kūriniai. Dėliojamos nuotraukos, primenančios buvusius bei dabartinius choristus, koncertus, ekskursijas, įvairius nuotykius. „Volun-

Prisikėlimo parapijos vaikų choro vadovė Danutė Biskienė (k.) ir akompaniatorė Danguolė Radtkė.

gės“ 40-asis gimtadienis – įvykis ne tik chorui. Tai dalis visos Toronto Lietuvių Bendruomenės veiklos istorijos. Na, o paskutinė sukačių bus minima šių metų pabaigoje – gruodžio mėnesį „Volungė“ pakvies į 30-ąją kalėdinių maldų ir giesmių popietę (tiesa, be šių renginių „Volungė“ gegužę dar koncertuos Montrealyje, o birželio mėnesį savo gerbėjams surengs palydų į Čikagos dainų šventę koncertą Toronte!).

Taigi darbo labai daug, bet D. Viskontienei bei jos komandai puikiai organizuojant ir repeticijas, ir renginius, viskas sėkmingai juda į priekį. Dabar labai laukiame pas mus į repeticiją atvykstant artėjančios dainų šventės „Padainuosim dainų dainelę“ meno vadovo Dariaus Polikaičio, kad galėtume parodyti, kiek jau esame išmokę ir kokie esame dėkingi už nuostabią progą vėl visiems sustojus dainuoti mielą ir širdžiai brangią mūsų tautos dainų dainelę.

Parapijos vaikų choras su vadove Danute Biskiene.

Lėktuvo bilieto kaina: už ką moka keleivis

VILMA JANKIENĖ

Garsiai prakalbus apie brandinamą naują skrydžių saugos mokestį, kurį keleiviai sumokėtų pirkdami skrydžio bilietą, pasidomėjome, kas dar įskaičiuojama į oro kelionės bilieto kainą.

Lėktuvų bilietų kainų ypatumus keleiviams suprasti nėra lengva. Dažnai skirtingi pardavėjai tuo pačiu išvykimo ir grįžimo laiku tame pačiame lėktuve nustato skirtingą bilieto kainą. Skiriasi ir skirtingų oro bendrovių skrydžių bilieto kaina tuo pačiu maršrutu. Oro bendrovės, parduodamos bilietą, dar tikisi gauti kitų pajamų iš keleivio per kitas paslaugas, todėl kartais bilieto kaina yra žemesnė nei skrydžio vykdymo kaštai. Bilietų pardavėjai parduoda bilietus už tokia kainą, už kokią sugeba parduoti: svarbi paklausa, konkurentai ir t. t. Keleivis nemato ir nežino, kiek daug įvairių struktūrų dirba tam, kad pakiltų jo lėktuvas ir jis pasiektų tikslą. Tad už ką moka keleivis?

Sudedamosios bilieto kainos dalys

Aštri konkurencija oro bendroves skatina nenustatyti fiksuotų bilieto kainų. Viena iš pagrindinių sudedamųjų lėktuvo bilieto kainos dalių – bilieto tarifas. Šį dydį nustato oro vežėjai kaip mokestį už pačią skrydžio paslaugą – įgulos darbą, oro navigacijos (skrydžių valdymo ir pan.) paslaugas, kurą, lėktuvo amortizaciją (nusidėvėjimą) ir pan.

Skrydžio vykdymo kaštai tiesiogiai priklauso nuo skrydžio nuotolio,

mas – iki 1 proc. skrydžio kaštų. Smulkiąsias išlaidas sudaro nemokami laikraščiai, vanduo ir pagaldėlės, maistas verslo klasės keleiviams, skrydžio dokumentacija, pamesto bagažo paieškos ir jo transportavimo į keleivio namus išlaidos ir t. t. Bilieto kainos dalis priklauso ir pardavėjui – kelionių agentūrai ar kitam tarpininkui. Net ir išvardytos sudedamosios bilieto kainos dalys nėra vieninteliai kriterijai, nuo kurių priklauso, kiek teks mokėti už skrydį. Nemažai lemia dar vienas veiksnys – kelionės klasė. Taip pat keleivis, išsigydamas bilietą, kelionių agentūrai ar pačiam vežėjui gali iš anksto sumokėti mokesčius ir už kitas paslaugas: mažamečio vaiko palydą, bagažo viršsvorį, specialaus maisto užsakymą, nestandartinį bagažą, pagalbą neįgaliam keleiviui ar jo sutikimą ir palydą.

Į bilieto kainą įeina ir keleivio mokestis

Daugelyje šalių į bilieto kainą įskaičiuojamas skrydžio saugos mokestis (arba keleivio mokestis), kurį ketina įvesti ir Lietuva. Numatomas jo dydis – 2 eurai.

Šiuo metu Lietuvoje skrydžių saugos mokesčio nėra, o skrydžių saugos ir saugumo organizavimo ir priežiūros išlaidos skiriamos iš valstybės biudžeto, t. y. jį moka visi mokesčių mokėtojai. Pinigai keliauja į biudžetinę įstaigą Civilinės aviacijos administracija (CAA). Kad naujas saugos mokestis būtų renkamas iš galutinių vartotojų – keleivių, parengta CAA reforma, kurią, jeigu jai bus pritarta Vyriausybėje ir Seime, ketinama įgyvendinti nuo 2016 metų.

Saugos mokestį mokės keleivis

Galutinis saugių aviacijos paslaugų naudos gavėjas yra keleivis. Nors valstybė privalo užtikrinti, kad CAA veiktyr būtų tinkamai finansuojama, tačiau vien tik finansuojant iš biudžeto priežiūros instituciją išlaiko visi mokesčių mokėtojai, įskaitant ir asmenis, kurie niekada nesinaudoja oro transportu.

Siekama, kad būtų įteisinta nuostata – keleivis, galutinis vartotojas, besinaudojantis oro transporto paslaugomis, moka aviacijos įmoką. Aviacijos įmokos dydis būtų įskaičiuotas į bilieto kainą ir neturėtų neigiamo poveikio keleivių srautams. Geriausias aviacijos įmokos dydis Lietuvoje turėtų būti 2 eurai. Lėšos, surinktos į CAA valdo-

mą fondą, būtų skirtos konkrečioms CAA tikslams bei uždaviniams spręsti ir tik su valstybine aviacijos priežiūra susijusiai CAA veiklai finansuoti. Tai leistų ne tik užtikrinti, bet ir modernizuoti CAA veiklą.

Keleivio mokestis renkamas daugelyje šalių

Analogiškas keleivio mokestis taikomas daugelyje šalių. Pirmoji Europoje tokį mokestį įvedė Jungtinė Karalystė 1994 metais, Prancūzija šį mokestį įvedė 1999 metais. Latvijoje 7 eurų įmokos dydis surenkamas iš išskrendančių keleivių, perkančių bilietą. Jis skiriamas Latvijos civilinės aviacijos agentūrai saugumo paslaugų investicijoms, taip pat krizėms valdyti (gelbėjimo operacijoms) bei aviacijos saugos ir saugumo priežiūros paslaugų teikimui finansuoti.

Vokietijoje keleivio mokestis siekia iki 43 eurų išvykstančiam keleiviui, atsižvelgiant į skrydžio atstumą, Prancūzijoje – nuo 4,31 iki 7,75 euro. Austrijoje keleiviai, vykstantys nedeliu atstumu, moka 7 eurus, o vykstantys tolimaisiais, į kitus žemynus – iki 35 eurų. Keleiviai, išskrendantys iš Jungtinės Karalystės oro uostų, moka skirtingus mokesčius, atsižvelgiant tiek į klasę, kuria skrenda, tiek į skrydžio atstumą.

Panašus mokestis nustatytas ir kai kuriose kitose ES valstybėse – Švedijoje, Danijoje, Austrijoje, Latvijoje, Suomijoje, Italijoje, Kroatijoje. Serbija, Bosnija, kurios nėra ES narės, taip pat nustatė fiksuotus mokesčius kiekvienam išvykstančiam keleiviui.

Aviacijos rinkos profesionalai prognozuoja, kad Lietuvoje įvestas naujas skrydžių saugos mokestis – 2 eurai – nelabai pakeis oro kelionės bilieto kainą.

Pereita prie elektroninio bilieto

Tarptautinės oro bendrovių ir transporto asociacijos politika buvo tokia, kad nuo 2004 iki 2008 metų visos šios asociacijos oro bendrovės (apie 250) turėjo pereiti prie elektroninio bilieto pardavimo siste-

mos. Taip buvo mažinamos vežėjų patiriamos sąnaudos, pereinama prie paties keleivio registravimo į skrydžius sistemos. Pirmoji e. bilieto platinimo sistema pradėjo „United Airlines“ dar 1994 metais. JAV taikomos ir parduodant bilietą surenka-

mos net tokios vyriausybės ar valdžios institutų ar oro uostų taikomos rinkliavos: muitinės, transportavimo (išvykimo ir atvykimo), gyvūnų ir augalų sveikatos patikros, imigracijos, keleivio civilinės aviacijos saugumo paslaugos, keleivio infrastruktūros naudotojo ir kiti mokesčiai.

TRUMPAI IŠ ISTORIJS

Kiek kainavo lėktuvo bilietas prieškarinio Lietuvoje

Prieškarinėje Lietuvoje 1938 m. pirmųjų nacionalinių avialinių šešiaviečiais „Percival Q 6“ lėktuvais skrydžių iš Kauno į Palangą bilietai kainavo 38 litus į vieną pusę. Tais laikais tokia suma buvo gana didelė, skrydį galėjo sau leisti tik turtingi verslininkai ir aukštas pareigas einantys valdininkai. Tada dar nebuvo sąvokos „pigų skrydžių oro bendrovės“ ir žmonės už galimybę keliauti greičiau nei kitomis transporto priemonėmis buvo pasiryžę mokėti pasakiškus pinigus.

Bilieto kainos rekordas

Neoficialus reguliaraus skrydžio bilieto kainos rekordas turbūt priklauso seniausiai oro bendrovei KLM. 1924 m. KLM pradėjo bandomuosius skrydžius iš Amsterdamo į Batavą (dabar Indonezijos sostinė Džakarta). Reguliarūs skrydžiai šiuo maršrutu pradėti organizuoti 1929 metais. Šis maršrutas daugelį metų buvo ilgiausiu pasaulio oro bendrovių tvarkaraščiuose. Keleiviams ir pilotams nuo Amsterdamo iki Batavos reikėjo įveikti 11 000 kilometrų. Kelionė lėktuvu „Fokker F.VII“, galinčiu skraidinti 5–6 žmones, trukdavo dešimt dienų ir keleiviams tekdavo iškęsti 24 nusileidimus, nes tada tiesiog nebuvo orlaivių, galinčių be nusileidimo įveikti tokį atstumą. Dar įdomesnė bilieto kaina. Perskaičiavus mūsų dienų valiutų bilietas kainavo 20 000 eurų. Nesuvokiama suma šių dienų pigių skrydžių mėgėjams.

Vilma Jankienė – žurnalo „Aviacijos pasaulis“ vyr. redaktorė

lėktuvo tipo ir kuro kainos, kuri susijusi su naftos kaina. Aviacinis kuras gali sudaryti ir 50 proc. skrydžio kaštų. Kita svarbi kaštų dalis, kuri gali sudaryti apie 20 proc., – orlaivio nuoma, lizingas ar įsigijimo kaštai ir techninė priežiūra. Svarbus yra orlaivio tipas, jo eksploatavimo amžius ir kita. Oro bendrovėje dirba nemažai darbuotojų, tad jiems išlaikyti keleiviai sumoka apie 8–10 proc. bilieto kainos. Oro uosto mokesčiai sudaro iki 5 proc. skrydžio kaštų – kuo ilgesnis skrydžio nuotolis, tuo oro uosto mokesčių įtaka mažėja. Antžeminio aptarnavimo paslaugos (keleivių registravimo, bagažo registravimo ir pakrovimo, keleivių laipinimo, lėktuvo valymo, elektros tiekimo, trapo nuomos ir kitos paslaugos) gali sudaryti apie 6–8 proc. kaštų. Navigacijos mokesčiai, mokami tų šalių, kurių erdvę orlaivis kerta, oro transporto organizavimo tarnyboms gali sudaryti 10–14 proc., civilinės atsakomybės draudi-

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Sutartis, pakeisianti rusiškas dujas

Vilnius (ELTA) – Gamtinių dujų tiekimo ir prekybos įmonė LITGAS, priklausanti valstybės valdomai energetikos įmonių grupei „Lietuvos energija“, vasario 27 d. Houstone pasirašė bendrąją prekybos sutartį, kuri leis išsigyti suskystintųjų gamtinių dujų (SGD) iš JAV kompanijos „Cheniere Energy“ padalinio „Cheniere Energy“. „Cheniere Energy“ šiemet atidarys pirmąjį per 40 metų JAV SGD eksporto terminalą, o pirmieji kroviniai Lietuvą galėtų pasiekti jau 2016 metais.

„Sutartis su ‘Cheniere’ yra labai svarbi – kompanija stato pirmąjį JAV gamtinių dujų skystinimo ir eksporto

terminalą, kuris pradės veikti jau 2015 metų pabaigoje, ir tai suteiks mums prieigą prie gausios JAV gamtinių dujų rinkos, prisidės prie mūsų tiekimo ir kainodaros modelių diversifikavimo, – sakė UAB LITGAS generalinis direktorius Dominykas Tučkus. – Tikėtina, kad jau 2016–2017 metais, esant poreikiui, pagal šią sutartį galėsime išsigyti SGD krovininių iš JAV“.

Skalūnų dujų revoliucija pastaraisiais metais pavertė JAV iš gamtinių dujų importuotojos į galinčią jas eksportuoti ir pasiūlyti SGD tarptautinėms rinkoms.

Naujai išrinktos savivaldybės – atjaunėjusios

Vilnius (ELTA) – Per kovo 1 d. vykusį pirmąjį rinkimų turą buvo išrinkta 19 merų ir visi savivaldybių tarybų nariai. Politinės partijos gavo 85 proc. balsų ir tokiu būdu užsitikrino 1 tūkstantį 275 mandatus.

Išankstiniais Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) duomenimis, Lietuvos socialdemokratų partija gavo daugiausia – 356 mandatus, Tėvynės sąjunga – Lietuvos krikščionys demokratai – 247, LR liberalų sąjūdis – 217, Darbo partija – 148, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga – 138, partija Tvarka ir teisingumas – 84, Lietuvos laisvės sąjunga (liberalai) – 56, politinė partija „Lietuvos sąrašas“ – 4, Lietuvos rusų sąjunga – 3, Lietuvos liaudies partija – 5, Respublikonų partija – 7, Tautininkų sąjunga – 1, Žemaičių partija – 3, Lietuvos centro partija – 3, Lietuvos lenkų rinkimų akcija (be koalicijos) gavo 1 mandatą.

VRK pirmininko Zenono Vaikausko teigimu, rinkimuose dalyva-

vusios koalicijos gavo 75 mandatus. Lietuvos lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso koalicija „Valdemaro Tomaševskio blokas“ užsitikrino 67 mandatus, Kartu – už pažangą Vilniaus rajone! Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų ir LR liberalų sąjūdžio koalicija gavo 5 mandatus, Rokiškio krašto koalicija „Už laisvę augti“ – 3 mandatus.

Per savivaldos rinkimus visuomeniniai rinkimų komitetai gavo 116 mandatų. Į rinkimų sąrašus buvo įrašyta 2 milijonai 534 tūkstančiai 563 rinkėjai. Rinkėjų aktyvumas buvo 47,17 proc.

Z. Vaigauskas duomenimis, naujai išrinktos savivaldybės tarybos yra atjaunėjusios. „Jeigu praėjusios kadencijos pradžioje amžiaus vidurkis savivaldybių tarybų narių buvo 54 metai, šiuo metu vidurkis naujai išrinktų savivaldybių tarybų narių yra 50 metų“, – tokią statistiką pateikė VRK pirmininkas.

Prezidentė viešėjo Čilėje

Prezidentė susitiko su JT vadovu. Prezidentūros nuotr.

Santiago, Čilė (Prezidentės spaudos tarnyba) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė Čilėje susitiko su Jungtinių Tautų (JT) generaliniu sekretoriumi Ban Ki-moon. Susitikime aptartą saugumo padėtis Ukrainoje, regione ir Baltijos šalyse, žmogaus teisių padėtis Kryme ir kitose teroristų užimtose Ukrainos teritorijose, moterų teisių ir lyčių lygybės problemos.

Lietuva jau antrus metus yra ne nuolatinė JT Saugumo tarybos narė ir aktyviai prisideda sprendžiant strateginius globalaus saugumo klausimus. Šiemet gegužės mėnesį Lietuva antrą kartą pirmininkaus Saugumo tarybai (ST).

Lietuvai pirmininkaujant ST 2014 m. vasarį pirmą kartą iškeltas klausi-

mas dėl prieš Ukrainą vykdomos agresijos. Nuo praėjusių metų pradžios ST Ukrainos klausimas keltas 30 kartų. Lietuvos iniciatyva sušaukta 10 ST posėdžių dėl padėtis Ukrainoje.

Šalies vadovė pabrėžė, jog ST sudarė absurdiška padėtis – jos nuolatinė narė Rusija vykdo atvirą agresiją prieš kitą JT narę Ukrainą, okupuoja jos teritoriją, laužo tarptautines sutartis ir savo veiksmais kelia grėsmę globaliai taikai ir saugumui.

„Tarptautinė bendruomenė turi siųsti aiškią žinią, kad smerkia Rusijos veiksmus Ukrainoje ir ragina laikytis Minsko paliaubų. Rusija privalo vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus ir nutraukti agresiją prieš Ukrainą. Taika – visos tarptautinės bendruomenės rūpestis“, – sakė Prezidentė.

J. Kerry ragina įgyvendinti paliaubas

Ženeva (ELTA) – JAV valstybės sekretorius John Kerry pasakė Rusijos užsienio reikalų ministrui Sergejui Lavrovui, kad Maskva ir prorusiški separatistai Ukrainoje privalo įgyvendinti paliaubas, kitu atveju Rusijos ekonomika skaudžiai nukentės nuo sankcijų.

Kovo 2 d. Ženevoje susitikime dalyvavęs JAV valstybės sekretorius teigė, kad paliaubos turi išigalėti visose teritorijose, Debalceveje ir Mariupolio prieigose – taip pat. Jo nuomone, įgyvendintas yra ne visas Minsko susitarimas, o tik tam tikri jo punktai. Be to, tebesitęsia apšaudymai, žmonės ir toliau žūsta, todėl paliaubos neegzistuoja.

Jungtinių Tautų žmogaus teisių taryba pranešė, kad nuo 2014 metų balandžio Rytų Ukrainoje žuvo daugiau nei 6 000 žmonių. J. Kerry tikisi, kad Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija galės tinkamai vykdyti savo misiją Ukrainoje ir susitarimas dėl taikos bus iki galo įgyvendintas „ne per kelias ateinančias dienas, o valandas“. JAV valstybės sekretorius komentavo ir S. Lavrovo žodžius: „Jis mane užtikrino, kad bus siekiama įgyvendinti susitarimą. Ministras žadėjo susisiekti dėl daugelio mano iškeltų klausimų. Galime tikėtis, kad nuo šiol įtampa mažės, nusivylimo ir smurto neliks“.

Pasak J. Kerry, Rusijos vadovas Vladimiras Putinas ne visada tinkamai interpretuoja JAV atstovų žodžius ir veiksmus: „Mes remiamės tarptautine teise, gerbiame kitos tautos suverenitetą ir integralumą. Manau, kad Prezidentas V. Putinas netinkamai interpretuoja, ką daro JAV ir ką mėgina daryti. Mes nedalyvaujame ‘daugiaspalvėse revoliucijose’, kaip jis teigia, ir tikrai nesiekiamo jokių asmeninių tikslų“.

N. Savčenko suteiktas didvyrės vardas

Kijevas (ELTA) – Ukrainos prezidentas Petro Porošenka suteikė Rusijoje kalinamai lakūnei Nadeždai Savčenko Ukrainos didvyrės vardą. „Mes padarysime visa, kad Jus išlaisvintume“, – cituoja Ukrainos prezidentą jo spaudos tarnyba.

Rusijos kalėjime laikoma Ukrainos lakūnė N. Savčenko jau daugiau

kaip 80 dienų badauja, reikalaujama gražinti ją į tėvynę. N. Savčenko praėjusių metų vasarą pakliuvo į Donbaso separatistų nelaisvę ir buvo išgabenta į Rusiją. Ji kaltinama nurodžiusi koordinatas apšaudymui iš minosvaidžių Rytų Ukrainos Luhansko regione, per kurį žuvo du Rusijos žurnalistai.

Graikai neketina nuleisti rankų

Atėnai (BNS) – Graikijos premjeras vasario 28 d. pažadėjo nepasiduoti mūšyje su šalies skolintojais ir apkalmino kitas sunkioje finansinėje padėtyje esančias euro zonos šalis mėginant sužlugdyti jo derybas su Briuseliu.

A. Tsipras sakė, kad per derybas, kurios Graikijai dar kartą užtikrino keturių mėnesių pratęsimą finansinės pagalbos programoje, kai kurių kitų Europos Sąjungos šalių darytas spaudimas turėjo šantažo pobūdį.

Tačiau Atėnai neatsitrauks dėl sunkumų ir neišsizadės savo principų, pažadėjo premjeras. Kol kas neaišku, ar A. Tsipras pavyks išvengti būtinybės

prašyti kito finansinės pagalbos pakeito.

Prieš porą dienų Atėnuose pirmą kartą vyko protestai prieš vyriausybę po to, kai buvo susitarta dėl skolinimosi programos pratęsimo. Į gatves išėjo keli šimtai antikapitalistinio judėjimo šalininkų ir anarchistų, kurie daužė parduotuvių vitrinas ir padeginėjo šiukšlių konteinerius.

A. Tsipras sakė norintis iš naujo derėtis dėl šalies 320 mlrd. eurų skolų naštos sumažinimo, nors kitos euro zonos šalys, ypač Vokietija, griežtai pasisako prieš bet kokią naują skolų „apkarpyimą“.

Vyksta JAV ir Kubos derybos

Washingtonas (ELTA) – Kubos ir JAV diplomatai teigia, kad derybos dėl santykių atkūrimo pasistūmėjo į priekį. Daugiausiai dėmesio derybose skirta dviem klausimams: abiejų šalių ambasadų atidarymo ir Kubos pašalinimo iš JAV terorizmą remiančių šalių sąrašo.

Kubos delegacija nusiteikusi optimistiškai. JAV delegacijos vadovė tikino, kad nuspresti dėl ambasadų reikia iki regioninio viršūnių susitikimo Panamoje balandžio 10 d. Tikimasi, kad tądien JAV prezidentas Barack

Obama ir Kubos vadovas Raul Castro paspaus vienas kitam rankas ir atvers naują JAV ir Kubos diplomatinių santykių puslapį.

JAV reikalauja Kubos daugiau dėmesio skirti žmogaus teisių gynimui šalyje, gerinti prieigą prie interneto, sustabdyti prekybą žmonėmis ir imtis civilinės aviacijos tobulinimo. Kubos atstovai labiausiai trokšta, kad jų šalies vardas būtų pašalintas iš JAV šalių, remiančių terorizmą, sąrašo. Jei tai nebus pasiekta, Kuba negalės vykdyti bankininkystės ir kitų verslo operacijų JAV.

Žmonės, kuriuos sujungė Kovo 11-osios Aktas

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui (3)

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Kovo 11-osios signatarai. Partizanų ryšininkas **Liudvikas Simutis**

Nepriklausomybės Akto signataras žemaitis, partizanų ryšininkas Liudvikas Simutis-Jaunutis (1935–2014) iš Telšių, Kaunatavos miestelio, kalėjime praleido 22 metus. (Jo tėvelis Adomas buvo vienas iš tų 1941 m. sukilimo dalyvių, kuriuos traukdamasi Raudonoji armija nukankino Rainiuose; taigi tokioje šeimoje negalėjo išaugti lojalus okupantams žmogus.) Apie jo ryšius su partizanais man teko kalbėtis su juo pačiu prieš metus, kaip tik prieš Kovo 11-ąją, bet tuomet jis nesutiko savo pasakojimo skelbti viešai, nes nenorėjo įvardinti savo išdaviko, kuris buvo jo būrio partizanų vadas. Dabar abu santykius jau aiškina si amžinybėje, – L. Simutis mirė prieš keletą mėnesių, todėl ryžtuosi pateikti mūsų pokalbį (partizanų vado pavardės, kaip norėjo gerb. Liudvikas, taip pat neskelbsiu, nes jis jam atleido). Noriu, kad nors po jo mirties žmonės sužinotų, koks tai buvo žmogus. Jam pačiam atrodė, kad jis nieko ypatinga nenuveikė, o pasakojimas apie save būtų pasigyrimas.

– Talkininkauti partizanams prireikė praktiškai nuo ankstyvos vaikystės, – pasakojo gerb. Liudvikas. – Ne kartą buvau pasikvietas kartu su jais keliauti į žygius, pravaikščiodavau po kelias paras, atlikdamas kokių nors užduotį, bet nelegaliame partizaniniame gyvenime man būti neteko. Tik paskutiniuoju laikotarpiu laisvėje buvau trumpam pasitraukęs iš namų, kai buvau perspėtas, kad mūsų namuose ruošiamasi daryti kratą ir mane nori areštuoti. Tai buvo 1954 metai. Kadangi jau sunkiai sirgau stuburo tuberkulioze, per pažintį (taip vadinamą „blatą“) atsidūriau Klaipėdos respublikinėje ligoninėje. Grėsmė būti suimtam išnykusi nebuvo: man buvo pranešta, kad pora suimtų kaimynų mane jau yra išdavę – jog esu partizanų talkininkas, esu ginkluotas, platinu spaudą. Klaipėdos ligoninėje apsiforminau svetimais dokumentais.

Mano liga buvo gerokai pažengusi, užleista – penktas stuburo slankstelis jau visai suiręs, paliestas kryžkaulis, nugaroje kaupėsi pūliai ir t.t. Per tą mėnesį man tris kartus siurbė pūlius po pusę litro. Areštavo po mėnesio savotiškai – klasta. Gulėjau gipso lovelėje – įmūrytas kaip kokiame karste – nuo sprando iki kelių. Prognozė tokia – 3 metus šitaip ir gulėsiu nejudėdamas, toliau bus matyti. Palatoje tokie buvome keturi. Mus ketino perkraustyti į Romainių specialiąją Kauno tuberkuliozės sanatoriją ilgamečiam gydymui. Kartą atėjo vyr. gydytojas su dar dviem vyrukais baltais chalatais, prisistačiusiais iš Medicinos instituto. Jie man ėmė aiškinti: „Medicinos institute mes taikome naujausius gydymo metodus, naujausius vaistus, pas mus sąlygos geresnės negu Romainiuose. Pasitarę nusprendėme iš visų čia esančių šį gydymą pasiūlyti tau pirmam. Ar sutinki persikelti į Medicinos institutą?“ Pagalvojau, – o kodėl ne, važiuoju. Atsivežė mane ...tiesiai į Vilniaus KGB rūmus. (Beje, pasveikti kalėjime L. Simučiai padėjo iš Amerikos gauti vaistai, kuriuos atsiuntė į Vakarus pasitraukę tėvo bendražygiai – 1941 m. sukilimo dalyviai. A. V. Š.)

1990 m. Kovo 11-osios Akto signataras, pasipriešinimo dalyvis, 22 metus iškalėjęs sovietiniuose lageriuose, Liudvikas Simutis.

A. V. Škiudaitės nuotr.

– Kuo Jus kaltino ir kas Jus išdavė? Ar KGB viską žinojo?

– Nepasakyčiau, kad žinojo daug ką, pasisekė daug ką nuslėpti, net du grupės žmonės liko neareštuoti. O apie juos žinojau tik aš. Išduotas buvau dviejų kaimynų. Pranešė saugumui kankinami, kad aš turiu ryšių su partizanais. Apie mano nuveiktus darbus jie nelabai ką žinojo. O pagrindinė išdavystė – tai partizano, rinktinės vado P. B. (jau miręs). Jis, patekęs į nelaisvę, išklojo viską, ką žinojo. Maža to, jam talkinant mus paėmė su įkalčiaais. O buvo taip. Į ligoninę atvažiavo mano mama ir pranešė, kad pas mano būsimą bendrąbįlį, a. a. Stasį Bugį, buvo atėję partizanai ir prašė atsišaukimų, – kadangi mes juos gaminome, – taip pat prašė rašomosios mašinėlės ir ginklų, – jų šiek tiek turėjome atsargoje. Esą buvo kautynės, ir partizanų ginklai buvo apgadinti. Kadangi Stasys nežinojo, kas kur yra, viską žinojau tik aš, tai parašiau laišką rinktinės vadui, kuris turėjo netrukus užėiti. Rašiau, kad ilgam įstrigau ligoninėje, grupei vadovauti siūliau paskirti Petrą Vaitiekėną, irgi jau amžiną atilsį. O mamai daviau nurodymą, kur kas yra. Ji prašomus daiktus turėjo perduoti Stasiui. Rinktinės vadas užėjo, bet jau su čekistais, nes buvo suimtas. Vyko krata. Laiškas, kuris buvo skirtas rinktinės vadui, taip pat papuolė į čekistų rankas.

– Kokias partizanų užduotis vykdėte?

– Kol buvau dar vaikas ir paaugliukas, buvau paprasčiausias pasiuntinukas – bėk ten, padaryk tą. Buvau dažnai siunčiamas į Rygą. Lietuvoje tuo metu nebuvo įmanoma gauti nusipirkti kalkės, juostelių rašomosios mašinėlėms. Neįmanoma buvo gauti plonyčio, specialiai mašinėlė spausdinti popieriaus, kad kuo daugiau egzempliorių galima būtų padauginti. O Rygoje viso to buvo galima gauti laisvai. Labai dažnai važiuodavau į Rygą atvežti tų prekių. Klijuodavau atsišaukimus ir t. t. Augant gaudavau įvairių žvalgybinių užduočių: išžvalgyk, kaip išsidėstę sribai, enkavėdistai, išžvalgyk tokią ir tokią įstaigą, pro kurias duris įeiti, pro kurias išeiti ir pan. Sunkiausia užduotis buvo tokia...

Mano gimtinėje Kaunatavoje buvo septynmetė mokykla. Kadaisė jai vadovavo Antanas Kaupas, šaulių vadas, suimtas 1941 m. ir lageriuose miręs. Jo pareigas perėmė mokytoja Su-

darienė. Jinai pokariu irgi palaikė ryšius su partizanais. Kad galėtų būti direktore, ji įstojo į kompartiją. Visas mokytojų kolektyvas taip pat arba turėjo ryšių su partizanais, arba bent jau buvo lietuviškai nusiteikęs. Buvo 1952-iejį, Lietuva jau raudona, o Kaunatavos mokykloje – nė vieno pionieriaus, nė vieno komjaunuolio apylinkėje. Švietimo skyriuje Sudarienei pasakė, kad atsiųs vieną energingą komjaunuolę, kuri padės įkurti pionierių, komjaunimo organizacijas. Sudarienė, matyt, pasišnekėjo su partizanais. Atėjo pas mane partizanų rinktinės vadas, tuo metu buvo Rekašius, ir pasakė: „Tau reikia stoti į komjaunimą“. Sakiau: „Kodėl jūs taip nerimtai juokaujate?“ „Čia ne juokavimas, o rimtas dalykas: stosi į komjaunimą ir būsi paskirtas mokykloje dirbti vyr. pionierių vadovu. Turėsi suorganizuoti pionierių organizaciją ir komjaunimo organizaciją“. Bandžiau gintis: „Manęs juk nepriims, nes mano tėtis Rainiuose nužudytas“. „Šituo bus kas pasirūpina. Svarbu, kad gerai suvaidintum“. Įsakymas yra įsakymas. Sudarienei padedant viską aptarėme. Tapau komjaunuoliu, vyr. pionierių vadovu. Tai ir buvo pati sunkiausia užduotis. Žmonių – kaimynų požiūris iš karto pasikeitė: tėvo krauju pradėjo braidyti... Viena vertus, tokius dalykus būdavo labai skaudu nugirsti, kita vertus, malonu, kad žmonės tokių nekenčia.

Pionierių organizaciją sukurti buvo labai paprasta – su Sudariene susėdome, sudarėme mokinių, tinkamų pagal amžių, sąrašą ir paskelbėme, kad nuo šiol jie bus pionieriai, tik tegu įsigyja kaklaraiščius. Vienas kitas bandė purkštauti, pasiskundė partizanams. Partizanai atėję pas mane pasijuokė: „Yra žmonių, kurie nori tave prilupti“. O vieną mergaitę net pravirkdėme ragindami stoti į komjaunimą. Jos brolis, areštuotas gerokai anksčiau už mane, irgi turėjo kontaktų su partizanais, bet nei aš apie jį, nei jis apie mane nežinojo. Vieną kartą tas pats rinktinės vadas atėjęs pasakė: „Žinai, būk atsargus – vienas žmogus labai prašo leidimo tave nušauti. Mes leidimo nedavėme, bet ką gali žinoti, ką jis sugalvos“. Lageryje aš tą vaikina sutikau. Jis man pats pasakojo, sako, taip primygtinai reikalavau, kad leistų tave nušauti už sesers virkdymą, bet vadas taip kategoriškai uždraudė, kad net nežinojau, ką tai galėtų reikšti.

Toks buvo siaubingas laikas.

– Kokiose vietovėse laikėsi partizanai, su kuriais Jūs turėjote ryšį?

– Vienas bunkeris buvo už kelių šimtų metrų nuo Kaunatavos. Partizanų buvimo vieta buvo nuolat keičiama. Kaunatavos apylinkėse veikė Žemaičių apygardos Šatrijos rinktinė, pradžioje turėjusi keletą būrių. Po to, kai 1952 m. žiemą žuvo keturi partizanai kartu su būrio vadu Kazimieru Bagdonu, partizanų skaičiui sumažėjus, į būrius nebebuvo dalijamasi, liko tik rinktinė. Man pradėjus partizanams talkininkauti, būrių jau nebebuvo.

– Kaip veiksmas vystėsi po Jūsų arešto?

– Iš vakaro atsivežė į Vilnių partardė, viską neigiau. Leido pamiegoti, pagalvoti. Rytojaus dieną vėl visi susirinko, apie 10 tūzų. Ėmė klausinėti, viską neigiau. Tada davė įsakymą atvesti mano būrio vadą. O jam neseniai buvau parašęs laiškėlį, nežinodamas, kad jis suimtas. Įvedė vadą, – jo kojos buvo perrištos. Jis pradėjo liudyti. Iš jo ir kitų liudijimų medžiagos buvo surašyta daug. Pagal tuos punktus ir klausė. Kai ką prisipažinau, kai ką neigiau, kai ką sukau į šoną. Su vadu buvome teisiامي kartu. Abu buvome nu-teisti sušaudyti, kartu Lukiškėse sėdėjome mirtininkų kameroje daugiau kaip 4 mėn. Abiem kartu Maskvoje pakeitė mirties nuosprendį į 25 metus lagerio. Gyvenome viename lageryje Mordovijoje. Jis išėjo anksčiau, aš – vėliau. Bendravau su juo draugiškai, nors pradžioje buvau įpykęs. Po tardymo susipažindamas su byla pastebėjau, kad jisai gal tik trečdali buvo pasakęs to, ką galėjo pasakyti. Man susidarė įspūdis, kad jisai dar ne visiškai išdavikas, o tik iškankintas, pervargęs nuo dešimties metų partizanavimo žmogus, gal paveiktas nuodų. Kai galutinai susitikome ir galėjome pasikalbėti, jis pasakojo taip: jie, trys partizanai, naktį užėjo pas žmogų, kuris juos pavalgydino. Bevalgant vienas iš jų pasijuto blogai ir ėjo į lauką prasi-vėdinti. Kai ėjo pro duris, krito nuo sribų kulku. Byloje yra pažyma, kad mėnesį sribai saugojo sodybą ir laukė, kada ateis partizanai. Šeimnininkas jau buvo palaužtas ir užverbuotas. Taigi iš tų trijų partizanų vienas žuvo vietoje, kiti du sužeisti pabėgo. Jų ieškoti buvo pasitelkta daugiau pajėgų. Praaušus vadas buvo rastas už 9 km pakrūmėje miegantis, sužeistas į abi kojas ir į galvą. Jį prižadino, suėmė. Kitas nubėgo į mišką ir po mėnesio buvo rastas nugriuvęs į balą, nuskendęs.

Vadas man pasakojo, kad nieko neprisimena, ką darė suimtas, nesiorientavo. Gal žmogus teisinosi, gal tikrai buvo apnuodytas, – nežinau, kaip tie nuodai veikia. Nors abejonę tų nuodų poveikiu turiu. Kiek teko lageryje susidurti, nuodų poveikiu teisingai nelabai stiprūs žmonės. O stipresnių žmonių tie nuodai kažkodėl neveikė. Aš irgi nesijaučiu, kad buvau veikiamas. Tiesa, po suėmimo dvi savaites buvau mieguistas, bet nieko neprišnekėjau. Dėl to esu laimingas, nes galėjau kai ką išsukti ir net tardytojus apsukti. Pagal pažymas aišku, kad vadas parodė, kur yra bunkeris, ir ten buvo rasti visi daiktiniai įrodymai.

Bus daugiau

Kaune paminėtos Prezidento Aleksandro Stulginskio 130-osios gimimo metinės

Atkelta iš 1 psl.

Jis buvo išrinktas į Lietuvos Tarybą, 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės aktą. Po to dirbo Mykolo Sleževičiaus Ministrų kabinete, Prano Dovydaičio Ministrų kabinete buvo ministro pirmininko pavaduotojas, vidaus reikalų, maitinimo ir viešųjų darbų ministras, ėjo ir kitas pareigas. Jis buvo vienas iš Ūkio banko steigėjų, Lietuvių krikščionių demokratų partijos steigėjų, Lietuvos ūkininkų sąjungos steigėjas ir pirmasis jos pirmininkas.

Baigęs Prezidento kadenciją, 1927 m. A. Stulginskis pasitraukė iš politinio gyvenimo, tvarkė savo ūkį Kretingos valsčiuje Jokūbavo dvare, 1926–1941 m. buvo Pauliaus Dogelio gamybinio ūkio vedėjas, kooperatyvų „Lie-tūkis“, „Linus“ tarybų narys. 1941 m. birželio 13 d. sovietų valdžios suimtas ir ištremtas į Krasnojarsko krašto Re-šiotų stotį. 1952 m. nuteistas kalėti 25 metus, bet po 2 metų paleistas, 1956 m. grįžo į Lietuvą. Čia 1957–1959 m. jis buvo Vytėnų sodininkystės daržinin-kystės bandymų stoties vyresnysis mokslinis bendradarbis.

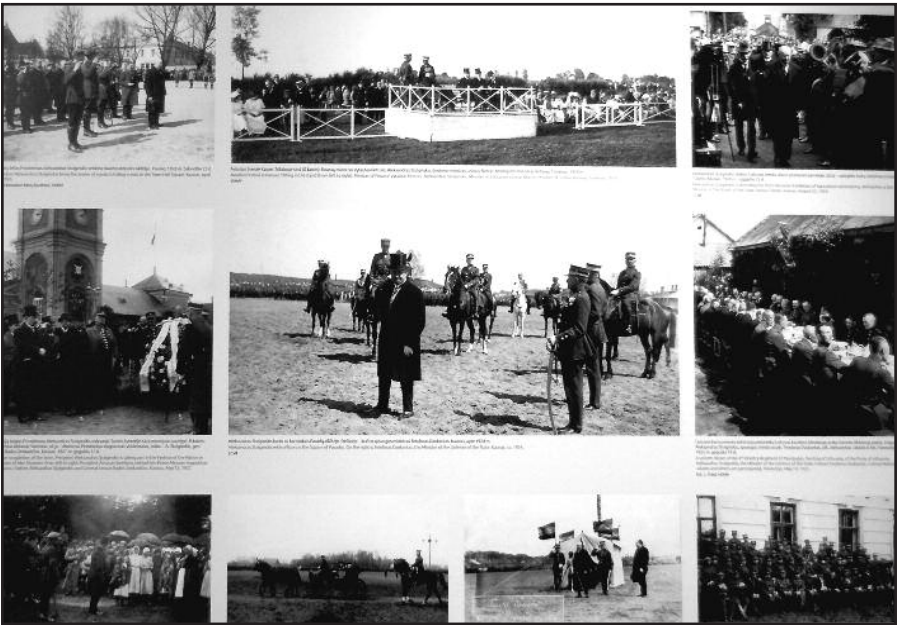
Kaune esančiose Panemunės kapi-nėse prie Prezidento kapo praėjusį ketvirtadienį rinkosi politikai, visuomenės veikėjai, A. Stulginskio mo-kyklos-daugiafunkcio centro bendruo-menės atstovai, kiti kauniečiai. Čia buvo kalbamos maldos ir giedamos giesmės, moksleiviai trumpai priminė Prezidento biografiją, jo svarbiausius darbus.

Prie paminklo buvo padėtos gėlės nuo Lietuvos prezidentės Dalios Gry-bauskaitės, nuo Seimo narių, Kauno savivaldybės administracijos. Prezi-dentės patarėja kultūros reikalams Marija Dautartaitė džiaugėsi, kad A. Stulginskio atminimas gyvas, kad jo vardo mokyklos moksleiviai brangina šį vardą, domisi Prezidento gyvenimu ir veikla.

Prie kapo kalbėjęs netoliese gyve-nantis kaunietis prisiminė, kad 1969-aisiais laidojant Prezidentą jo karstą lydėjo vos keliolika žmonių, laidotuvės buvusios labai kuklios. Jis sakė, kad 1985-aisiais, minint Prezidento 100 metų sukaktį prie A. Stulginskio kapo slapta buvo susirinkęs būrelis žmonių, jie čia meldėsi ir sugiedojo Lietuvos himną, nors tuomet dar buvo soviet-metis. „Po kelių dienų apie šitą mūsų susibūrimą prie Prezidento kapo pranešė ‘Amerikos radijas’“, – prisiminė jis.

Jubiliejiniai renginiai tęsėsi prie istorinės Kauno prezidentūros. Čia esančiame sodelyje prie prezidento A. Stulginskio paminklo buvo padėtos gėlės, uždegtos žvakės, vėliau visi per-sikėlė į šventiškomis gėlių girliando-mis ir trispalvėmis juostelėmis pa-puoštą Prezidentūros pastatą, kur su-rengtas pagrindinis minėjimas ir ati-daryta nauja paroda, čia taip pat buvo galima išigyti pernai pasirodžiusią istoriko, diplomato, profesoriaus, da-bartinio Lietuvos ambasadoriaus Grai-kijoje Alfonso Eidinto knygą „Aleks-andras Stulginskis ir jo epocha“.

Minėjamą nuotaikinga muzikine programa pradėjo A. Stulginskio mo-kyklos-daugiafunkcio centro mažieji atlikėjai, padainavę lietuviškų dainų. Šios mokyklos moksleiviai išleido jau

Parodos standai pasakoja apie A. Stulginskio gyvenimą ir veiklą.

trečiąją kūrybinių darbų knygelę „Gyvas mūsų atmintį“, kurioje sudėjo savo rašinius apie A. Stulginskį. Ši knygelė buvo įteikta garbingiausiems svečiams – Prezidentės patarėjai, Seimo nariams, taip pat Kauno miesto merui Andriui Kupčinskui.

„Šiandien ištis išpūdinga diena Kaunui – minime gražią prezidento Aleksandro Stulginskio gimimo sukaktį, ir kaip tik prieš kelias valandas pradėjome ardyti užsilikusius sovietinius simbolius nuo Vytauto Didžiojo tilto, kurių ten neliks iki Kovo 11-osios šventės“, – džiaugėsi meras.

Sovietiniai simboliai – žvaigždės, kūjai ir pjautuvai bei herbai ant šio Aleksoto tilto egzistavo dar nuo 1948 metų. Pernai paminkloaugininkai panaikino jų teisinę apsaugą, ir pagaliau gautas leidimas juos išardyti. Meras sakė, kad kol kas šie simboliai bus sandėliuojami Kaune, o vėliau išlydyti į metalo laužą. „Tai labai svarbus žingsnis, kurio pagaliau sulaukėme. Jis stiprina valstybę, o būtent to visą laiką ir siekė Prezidentas Aleksandras Stulginskis“, – sakė A. Kupčinskas.

Minėjimo dalyvius sveikino Aleksandro Stulginskio universiteto pro-rektorius docentas daktaras Vidman-tas Butkus. Jis priminė, jog būtent Pre-zidentas A. Stulginskis 1924 metais pa-sirašė dekretą dėl buvusios žemės ūkio akademijos įsteigimo Dotnuvoje, kuri vėliau persikėlė į Kauną, pakei-tė pavadinimą, o 2011 metais Seimas priėmė sprendimą pavadinti Lietuvos žemės ūkio universitetą Aleksandro Stulginskio vardu.

Naujosios parodos „Gimęs tai vie-tai ir toms pareigoms“ kuratorę Jus-tiną Minelgaite pristaciūsi Kauno pre-zidentūros vadovė Renata Mikalajū-naitė sakė, kad surengti šią parodą pa-dėjo net keliolika šalies institucijų – muziejų, archyvų, bibliotekų. Ji padė-kojo už pagalbą ir Prezidento gimī-naičiams – jo dukrai, Amerikoje gyve-nančiai Aldonai Stulginskaitei-Juo-zevičienei, taip pat anūkams – Jonui Juozevičiui, Jūratei Norvilienei, Ra-munei Račkauskienei.

„Parodos pavadinime yra gero Prezidento bičiulio prelato Mykolo Krupavičiaus žodžiai apie jį. Prezi-dentas visada turėjo tvirtą savo nuo-monę, bet išiklausydavo ir į kitų nuo-mones. Tuo metu, 1922-aisiais tai bu-vo pats jauniausias Prezidentas Euro-poje – Stulginskiui buvo vos 37 metai,

Vestuvinė fotografija.

Minint dukros 90-metį susirinko visi palikuonys.

o sekančiam pagal amžių tuometės Vokietijos prezidentui buvo sukakę 51 – taigi skirtumas ištis ryškus“, – sakė parodos kuratorė J. Minelgaite.

Paroda užima vos vieną nedidelį Prezidentūros kambarį, bet ji išsa-miai papasakoja apie A. Stulginskio prezidentavimo metus, apie jo šeimą, apie jo keliones po Lietuvą. J. Minelgai-tė priminė, kad A. Stulginskis buvo pir-masis šalies konstitucinis Prezidentas, jis buvo Steigiamojo Seimo pirminin-kas ir nuo 1920 iki 1922 metų ėjo Pre-zidento pareigas, išrinktas Prezidentu buvo 1922-aisiais, o perrinktas trejų metų kadencijai 1923 metais ir ėjo šias pareigas iki 1926-ųjų birželio, kai Pre-zidentu buvo išrinktas vos pusmetį juo buvęs Kazys Grinius.

„Prezidentūra, kurioje dabar esa-me, tada buvo Prezidento gatvėje, na-mo numeris 8. Čia vyko posėdžiai, su-sirinkimai, čia gyveno ir Prezidento šeima. Darbuotojų kaita buvo labai ne-didelė – dirbo 11–12 žmonių, ir po de-šimties metų, kai prezidentavo jau Antanas Smetona, čia vis dar dirbo net šeši tie patys asmenys“, – pasakojo pa-rodos kuratorė.

Stenduose galima pamatyti ne-mažai įvairių dokumentų, tarp jų ir Prezidento bei jo šeimos pasų kortelių kopijas. Daugelis parodos lankytojų nustebo ir net nežinojo, kad A. Stul-ginskis turėjo ir kitą pavardę Valiuška – tokia buvusi jo senelio ir tėvo pa-vardė, tokia užrašyta ir dokumentuo-se. Čia galima pamatyti ir A. Stul-ginskio lagaminą, dar keletą daiktų, o ekrane demonstruojami archyviniai kadrai, įamžinę Prezidento apsilanky-mą Lietuvos žemės ūkio ir pramonės

parodoje bei dainų šventėje 1924 metais ir Tautos šventėje 1925-aisiais.

Tarp daugybės nuotraukų – ir ves-tuvinė 1920-ųjų metų A. Stulginskio ir jo žmonos Onos Matulaitytės-Stul-ginskienės fotografija, taip pat kelios nuotraukos su dar maža dukra Aldona. Yra čia ir 2011-ųjų metų fotografija, kai, minint Prezidento dukros 90-ąsias me-tines, Amerikoje kartu susirinko visa šeima su anūkais ir proanūkiomis.

Prezidento pagerbimo renginiai tę-sėsi ir praėjusį penktadienį. Kauno Ge-rojo Ganytojo parapijos bažnyčioje buvo aukojamos šventosios Mišios, po jų A. Stulginskio mokykloje-daugia-funkciame centre surengta respubliki-nė konferencija „Pamokos ar kitos ug-domosios veiklos vertinimas ir įsi-vertinimas – pamokos (ugdomosios veiklos) tobulinimo ir mokinių indi-vidualios pažangos link“.

Prezidento A. Stulginskio kapas

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSĖ

Apie Holokaustą – muzikos kalba

RAMUNĖ LAPAS

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Čikagos Lyric Opera jubiliejinį, 60-tąjį, sezoną užbaigia pačia aukščiausia nata – dramatišku, bet tuo pačiu labai lyrišku spektakliu apie Holokaustą, Mieczysław Weinberg / Wajnberg (1919 – 1996) opera *The Passenger* (*Keleivė*). Opera sukurta pagal Zofia Posmysz romaną *Pasažerka* (1962), kuris išsivystė iš keliais metais anksčiau parašytos radijo pjesės (*Pasažerka z kabiny 45*) ir buvo išverstas į daugelį užsienio kalbų. 1963 m. lenkų režisierius Andrzej Munk šį Posmysz scenarijų panaudojo savo vaidybiniam kino filmui tuo pačiu pavadinimu.

Apie tą laiką gimė ir Weinberg opera. Kompozitorius Dmitrijus Šostakovičius pavadino *Keleivę* „sedevru“ ir nuoširdžiai tikėjo jos ateitimi. Tačiau veikalo kelias į sceną visgi labai užsitiesė. Nuo 1968 m. jis buvo siūlomas Maskvos Didžiajam teatrui, tačiau nei ten, nei užsienyje dienos šviesos taip ir neišvydo. Koncertinis operos variantas Rusijos sostinėje nuskambėjo tik 2006-aisiais, o pasaulinė premjera įvyko tik 2010 m. Bregenz (Austrija) muzikos festivalyje. Ją režisavo britas David Pountney. Tais pačiais metais *Keleivė* atlikta Varšuvoje, vėliau – Londone, Vokietijoje, Karlsruhe miesto Badisches Staatstheater, o 2014 m. – ir JAV, Houstono Grand Opera scenoje.

Operos, kuriai libretą parašė Aleksandras Medvedevas, veiksmas vyksta septintojo dešimtmečio pradžioje laive, palikusiam Europos krantus ir plaukiančiam į Braziliją. Čia susitinka dvi moterys, kurios jau buvo susitikusios – kitoje vietoje, kitame laike: Liese (mecosopranas Daveda Karanas), buvusi moterų barakų prižiūrėtoja Osvencime, dabar – diplomato Walter (tenoras Brandon Jovanovich) žmona, ir Marta (sopranas Amanda Majeski), buvusi kalinė, Liese kažkada pasiūsta į mirtį ir nežinia kaip išlikusi gyva. Tarsi šešėlis ji persekioja Liese laive, priversdama vokiečių atskleisti vyrui ir mums savo praeitį.

„Šios operos centre – dviejų jaunų moterų santykiai, – sako režisierius David Pountney. – Viena – su SS uniforma, kita – su kalinės. Operos kūrėjai perdavė ir tikrąjį Holokausto išgyvenimo siaubą, ir tikrąjį siaubą ideologijos, kuria jis buvo grindžiamas. Ideologijos tarnaitė ir ideologijos auka – dvi žmogiškosios būtybės, dvi jaunos moterys, kurios, nepaisant visko, yra lygios prieš Dievą”.

Ir kompozitorius, ir knygos autorė išgyveno Holokaustą asmeniškai. Weinberg, gimęs Varšuvoje, Holokauste prarado visus savo artimuosius, pats išsigelbėjęs vieninteliu tuo metu įmanomu būdu – pabėgęs į rytus, į Sovietų Sąjungą. Posmysz praleido Osvencimo stovykloje trejus metus. Ši opera iš dalies yra jos autobiografija.

Ruošdamiesi pastatymui, Osvencime lankėsi ir kai kurie kūrybinės grupės nariai – režisierius, kostiumų dailininkė Marie-Jeanne Lecca, Liese vaidmens atlikėja Daveda Karanas. Scenografas, dailininkas iš Pietų Afrikos Respublikos Johan Engels (beje, nesulaukęs Lyric premjeros, miręs

Kuliminacinė operos scena, kurioje Martos sužadėtinis Tadeusz (Joshua Hopkins) vietoje komendanto reikalaujamo banalaus valso griežia subtilųjį Bach *Chaconne* savo mylimajai.
Robert Kusel nuotr.

praėjusių metų lapkritį) scenovaizdžio maketą parodė Zofia Posmysz. „Aš atpažįstu šitą vietą“ – ištarė ji.

Išgyvenimų autentiškumu permelktas visas pastatymas. Bet taip pat jis labai lyriškas, netgi melancholiškai romantiškas. Švelniomis akimirkomis, nepaisant nuolatinės įtampos, pripildyta visa Weinberg muzikinė partitūra. Ir čia didelį vaidmenį suvaidino libreto autorius Aleksandras Medvedevas, išryškinęs operoje žmogaus dvasinio stiprumo ir sielos grožio žiauriuose aplinkybėse temą, įvedęs meno motyvą (Martos sužadėtinis Tadeusz – baritonas Joshua Hopkins – čia yra smuikininkas) ir sustiprinęs meilės linijas.

Aleksandrui Medvedevui, artimai bendravusiam su kompozitoriumi, priklauso ir vizualinio sprendimo idėja, kurią taip nuostabiai įgyvendino scenografas ir režisierius. Scenovaizdis – laivo denis su stačiais laiptais žemyn, į „pragarą“ – tarsi įkūnija dvi erdves, du laikus, du skirtingus pasaulius. Gyvenimas laive plaukiant beribėmis

Atlanto platybėmis yra visiškas kontrastas uždaram ir beviltiškam pasauliui (kuriame net prarandamas tikėjimas Dievu) koncentracijos stovyklos barakuose. Tiesa, yra dar ir trečiasis išmatavimas, trečia plotmė ir trečias laikas, kurį įkūnija choras, tarsi žvelgiantis į viską iš dabarties pozicijų. Tai mes, mūsų santykis ir mūsų atmintis.

Šį jautrų ir stiprų spektaklį, talentingų kūrėjų iš įvairių pasaulio šalių bendro darbo vaisių turi pamatyti kiekvienas meno mylėtojas. *The Passenger* Lyric Opera scenoje Čikagoje dar bus atliekama kovo 4, 9, 12 ir 15 dienomis.

Kitą sezoną Lyric pakvies į aštuonis naujus arba atnaujintus spektaklius (Rossini *La Cenerentola*, Verdi *Nabucco*, Mozarto *Figaro vestuvės*, Berg *Wozzeck*, Lehar *Linksmoji našlė*, Strauss *Der Rosenkavalier*, Gounod *Romeo ir Džiuljeta*, Rodgers ir Hammerstein miuziklas *The King and I*) bei vieną pasaulinę premjerą – Jimmy Lopez *Bel Canto*. Lyric Opera scenoje taipogi įvyks du ypatingi koncertai –

Osvencimas (lenkiškai *Oświęcim*; arba Aušvicas, vokiškai *Auschwitz*) – miestas 50 km į vakarus nuo Krokuvos. 41,7 tūkst. gyventojų (2003). Minimas nuo 1117 metų. 1940 m. kovo 27 d. Heinrich Himler įsakymu Osvencime pradėta statyti koncentracijos stovykla, viena pačių didžiausių. Manoma, kad per Antrąjį pasaulinį karą čia nužudyta 1,1 mln. žmonių, daugiausia žydų.

Placido Domingo su Ana María Martínez (2016 m. sausio 9 d.) bei Dmitrijaus Chvorostovskio (vasario 26 d.) koncertus bilietai parduodami tik perkantiems abonentą į operos spektaklius. Jau vien tai yra gera priežastis įsigyti abonentinį bilietą 2015/2016 metų Lyric sezonui, kuris netruks ateiti!

Visą informaciją apie ateinančio sezono spektaklius ir abonentes nuolaidas sužinosite internetinėje svetainėje www.lyricopera.org arba paskambinę į bilietų kasą telefonu 312-827-5600.

Atsiverkite, leiskite pasiglemžti jus šiam nuostabiui pasauliui, kurio vardas – Opera.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

MAIJA Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
MAIJA Blomed 380 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676
MAIJA Blomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430
MAIJA Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
MAIJA Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
MAIJA Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
 Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Smlga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
 Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
 Kunigaikščių Užeiga 6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
 Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
 Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
 Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
 Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Kun. A. Akelaitis: Pasiklydę terminai Biblijos vertimuose

Lietuviai labai turtingi Biblijos vertimais, kurie istorijoje aiškiai išsiskyrę kaip protestantiškųjų denominacijų ir katalikiškieji vertimai. Dauguma jų – tai atskirų asmenybių užsibrėžimas išversti visą Šventąjį Raštą, tačiau kiek tie vertimai yra nuoseklūs, ir kiek juose yra atskiros žmogaus žodyno, braižo įtakos? Apie Šventojo Rašto vertimų į lietuvių kalbą problematiką kalbamės su kunigu Algirdu Akelaičiu, Šventojo Rašto dėstytoju, VDU kapelionu.

Dauguma tų lietuviškų vertimų, kuriuos turime, yra išskirtinis atvejis pasaulio Biblijos vertimų istorijoje: labai dažnai tai yra vieno žmogaus darbas, mes turime mažai vertimų, kurie būtų koleginio darbo vaisius, prie kurio būtų dirbusi žmonių komanda. Todėl mūsų vertimai dažnai pažymėti savitu vieno žmogaus charakteringo vertimo ženklu. Klausimas – kiek tie vertimai yra nuoseklūs ir kiek juose yra atskiros žmogaus žodyno, braižo įtakos. Kadangi pati Biblija gimusi iš koleginio darbo, ją parašė keliasdešimt autorių, atrodo, kad ir jos vertimas kaip koleginio darbo rezultatas yra artimesnis pačios Biblijos parašymo koncepcijai, idėjai.

– Yra tarsi jau visai nemažai Šventojo Rašto ekspertų Lietuvoje, gal yra minčių parengti naujų vertimų, susisteminti senuosius?

– Iš tikrųjų galime pastebėti tam tikrą fenomeną – viena vertus, esame turtingi vertimais, kita vertus, testi-numas tarp vertimų nėra plačiai pri-gijęs. Pasaulyje yra labai paplitusi ir vertinama praktika, kad esant geram vertimui, ne imamasi naujų vertimų, bet stengiamasi redaguoti senąjį. Sa-kykim, pasikeitus kalbai, Bažnyčios požiūriui į Šventąjį Raštą stengiamasi tą patį seną gerą vertimą redaguoti, tar-si atnaujinti.

Lietuvoje dažniau pastebime to-kią tendenciją, kad pasikeitę laikas ir imamasi naujo vertimo. Kiek man ži-noma, šiuo metu Lietuvos Biblijos drau-gijoje yra planuojama versti kurį nors iš pasaulyje žinomų klasikinių ko-mentarų. Klasikinį. Bėda, kuri iškilo iš karto: paaiškėjo, kad iš lietuviškų ver-timų gausos realiai neturime nei vieno vertimo, prie kurio, nieko nekeisdami, galėtume pridėti šį komentarą. Atrodo, kad reikia labai rimtai redaguoti ver-timus arba daryti naują vertimą todėl, kad komentaras kalba apie tuos ter-minus, kurių mes savo lietuviškuose vertimuose neberandame – dėl kalbos ypatumų, ar dėl to, kad stengtasi vie-naip ar kitaip išversti tą ar kitą termi-ną ir jis kažkur pasiklydo. Staiga su-prantame, kad tas pažodiškesnis ter-minas ar labiau bibliniais žodžiais nu-sakyta mintis nešė savyje tam tikrą te-ologiją, kurią tas komentaras imasi nagrinėti, bet mes lietuviškame verti-me to teksto neturime. Tad šia prasme yra tam tikras paradoksas, kad mes tu-rime vertimų, bet dabar, be pokyčių, ne-

galime nei prie vieno vertimo prikli-juoti kurio nors išversto klasikinio ko-mentaro. Lietuviškieji vertimai yra mažiau pažodiški, o labiau besiidantys verstis pačią Biblijos mintį, ją tarsi nu-sakyti lietuviškesnėmis kategorijomis.

Pavyzdžiui, prisimename Luko Evangelijos X skyriaus ištrauką, kai Jė-zus savo mokiniams sako: „kai užėisi-te į kuriuos nors namus, sakykite: ra-mybė šioms namams“. Ir toliau grai-kiškame tekste yra žodžiai: jei ten gy-vens ramybės sūnus, jūsų ramybė nu-sileis ant jo. O viename iš mūsų verti-mų yra ne „ramybės sūnus“, o „ramy-bės vertas žmogus“. Iš esmės galbūt ir atitinka mintį, čia galima ir diskutuo-ti, bet faktas, kad jei komentaras imtųsi nagrinėti to „ramybės sūnaus“ teolo-giją, mes savo vertimo naudoti nebe-galime, tą vietą reikia tikslinti ir artinti prie Šventojo Rašto kalbos.

Tikrai galėtume sakyti, kad yra erdvės naujam vertimui. Jei mes ir ga-lėtume taikyti kurį iš esamų vertimų prie modernių komentarų, tai per-spektyviausiu šiuo metu man atrodo Al-girdo Jurėno vertimas. Kartu tai būtų labai gražus brolystės ir ekumenisku-mo ženklas, jei imtumėmės tarp Baž-nyčių redaguoti šį iš protestantų tra-dicijos kilusį tekstą – kodėl mes nega-lime peržengti nuo seno išgalėjusios ir gal net šiek tiek žalingos ribos tarp pro-testantiškų ir katalikiškų vertimų? Tai būtų gražus ekumeniškas žingsnis.

– Kurie vertimai prieinami skait-meniniu formatu, kokios galimy-bės lyginti keletą vertimų? Juk vis dažniau žmonės skaito Bibliją in-ternete, pasitelkdami kitas techno-logines priemones?

– Tikrai geras klausimas ir pa-kankamai aktualus šiandien, kai pa-saulis juda skaitmeninimo linkme. Žy-miai lengviau ir pigiau tą patį Biblijos tekstą pateikti tūkstančiams žmonių in-ternetu ar kompiuterinės programos pavidalu negu kad spausdinti tekstą. Lietuvių kalba turime tik du vertimus tikrai skaitmeniniu pavidalu: protes-tantiškoje tradicijoje yra taip vadina-mas K. Burbulio vertimas, kuris yra pa-kankamai plačiai paplitęs net tarptau-tinėje erdvėje, svetainėse, kur surinktos Biblijos daugeliu pasaulio kalbų. A. Rubšio ir Č. Kavaliausko vertimas – tiek katalikiškoji jo versija, tiek eku-meninė versija – lietuvių kalba patei-kiamas svetainėje „Biblija.lt“.

Tad čia yra dar erdvės, kur galime pasidaruoti Biblijos atžvilgiu. Kiek-vienas, kuris yra bent kartą skaitęs ke-letą vertimų greta vienas kito, galėda-mas palyginti eilutę po eilutės, žvelgti į tris ar keturis vertimus, yra pamatęs tokio skaitymo naudą. Tad galime bent jau klasikinius lietuviškuosius verti-mus suvesti skaitmeniniu būdu ir pa-teikti internete, kad žmonės galėtų juos pasiekti. Tai yra niša, kur galime leisti plisti Biblijos tekstui tarp žmonių, leisti žmonėms ir tokiu būdu prie Bib-lijos teksto liestis.

Vatikano radijas

Algis A. Kiudulas, gyvenantis Lake Geneva, WI, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Linas M. Regis, gyvenantis Saint David, AZ, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

A † A VANDA KAUSIENĖ

Mirė 2015 m. vasario 26 d.
Gimė 1917 m. liepos 6 d. Lietuvoje.
Gyveno Bridgeview, IL, anksčiau Marquette Park.
Nuliūdę liko artimi draugai Zelma Noreikienė su šeima bei kiti giminės.

A. a. Vanda buvo žmona a. a. Vaclovo.
Velionė bus pašarvota kovo 3 d., antradienį, nuo 10 val. ryto Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., (arti Derby Rd.), Lemont. Religinės apeigos vyks 11 val. r. Po jų a. a. Vanda bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįs-tamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

www.draugas.org/mirties.html

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDymo SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Vladas Kaupas, gyvenantis **Clearwater, FL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Tėvelio a. a. Adolfo Baliūno mirties sukakties proga **Grażina Austin Baliūnaitė**, gyvenanti **Short Hills, NJ**, paaukojo laikraščio para-mai 65 dol. Nuoširdžiai dėkojame.

Ona Čepelė, gyvenanti **Lemont, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenu-meratą ir paaukojo 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skam-bėjimą.

Albinas Smolinskas, gyvenantis **Orland Park, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Čikagos lietuvių krepšinio lyga (ČKLK) kviečia** jus į „Žvaigždžių dieną“ kovo 7 d., šeštadienį, 3 val. p. p. Riškus salėje Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Jus linksmins Dance Duo, Egle's Danceworld, pop choras „Svajonė“, Gedimino lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė „Rusnė“ ir kt. Kaina – 15 dol.

■ **Kovo 7 d., šeštadienį, „Žiburėlio“ Montessori mokyklėlė kviečia** tėvelius ir vaikus į „atvirų durų“ dieną. Laikas – nuo 9 iki 11 val. ryto. Vieta – „Žiburėlio“ klasė Pasaulio lietuvių centre. Daugiau informacijos tel. 630-257-8891.

■ **Kovo 8 d. sekmadienį, 12 val. p. p. „Mamų unija“ kviečia** moteris į Tarptautinės moters dienos popietę „Sielos“ galerijoje Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Renginio svečiai – Rytų medicinos daktaras Arkadijus Gamperis, natūralios medicinos daktarė Asta Mrozinski ir dainininkė Rūta Morozovaitė. Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į Beatą tel. 847-668-1731, Editą tel. 630-207-9816 arba Eugeniją tel. 331-465-4196.

■ **Kovo 8 d., sekmadienį, po 10 val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje vyks JAV LB Brighton Parko apylinkės metinis susirinkimas.** Kviečiame aktyviai dalyvauti.

■ **Kovo 13 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje** (6500 South Pulaski Road, Chicago, IL, 60629) atnaujintame Audiovisual kambaryje bus rodomas lietuvių kalba sukurtas filmas „Lietuvių Char-ta“. Į klausimus lietuvių ir anglų kalba atsakys prof. Antanas Adomėnas. Bus vaisės. Atvykite.

■ **Kovo 14 d., šeštadienį, 7 val. v. Lietuvių dailės muziejuje** Lemonte vyks aktorės Olitos Dautartaitės monospektaklis „Tūkstantis, tūkstantis, tūkstantis mylių“. Bilietus galite įsigyti Pasaulio lietuvių centre, kavinėse „Smilga“ ir „Old Vilnius“.

■ **Kovo 15 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Lietuvių dailės muziejus Lemonte kviečia jus į rašytojo Liudo Dovydeno kūrybos komp-

tinio albumo pristatymą. Dalyvaus aktorė O-lita Dautartaitė.

■ **Kovo 15 d., sekmadienį, po 10 val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje rengiamas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečio minėjimas.** Švęskime kartu!

■ **Kviečiame į lietuvių meno ansamblio „Dainava“ koncertą „Iš arti ir iš toli“, kuris vyks** kovo 15 d., 3 val. p. p. College of DuPage McAninch Arts Center (425 Fawell Blvd., Glen Ellyn, IL 60137). Bilietai: 30 dol. iš anksto, 35 dol. koncerto dieną, 15 dol. jaunimui iki 17 m. (vaikams iki 9 metų nerekomenduojama). Bilietus galite įsigyti kavinėje „Old Vilnius“, PLC raštinėje, Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, Šv. Antano (Cicero), Šv. Mergelės Marijos Gimimo (Marquette Park) bažnyčiose ir „Tėviškės“ (Western Springs) parapijoje (po šv. Mišių), taip pat užsisakyti internetu: www.dainava.us. Daugiau informacijos info@dainava.us.

■ **Kviečiame atvykti į margučių dažymo pamoką,** kuri vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) kovo 21 d., šeštadienį, 10 val. r. Dailininkės Rasa Ibianskienė ir Asta Zimkus padės sukurti meniškus margučius, kurie papuoš šv. Velykų stalą ir bus puiki dovana svečiams bei artimiesiems. Atsineškite dažytų, kietai virtų kiaušinių. Pamokos kaina 15 dol.; muziejaus nariams – 10 dol.; vaikams iki 12 metų – 5 dol. Bus vaisės. Tel. pasiteirauti 773-582-6500. Internetinės svetainės adresas: www.balzekasmuseum.org

■ **Kovo 21 d., šeštadienį, Grand Rapids, MI** Lietuvių Bendruomenė kviečia atvykti su šeimomis ir draugais kartu atšvęsti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo jubiliejaus. Šventė vyks nuo 12 val. p. p. iki 7:30 val. v. Šv. Petro ir Povilo parapijos centre (1433 Hamilton Ave. NW, Grand Rapids, MI 49504). Veiks lietuvių kultūrą pristatanti paroda, bus galima įsigyti lietuviškų suvenyrų, bus meninė programa ir žaidimai vaikams. „Kunigaikščių“ restoranas pasiūlys lietuviškų patiekalų: cepelinų, balandėlių, kugelio. Atvykite!

Clevelando Rotary klubas vasario 5 d. „Windows on the River“ pokylių salėje pagerbė Cleveland Clinics generalinį direktorių, dr. Delos Cosgrove, suteikdamas jam „2015 International Service Award“. Pagrindinė šio renginio organizatorė – LR garbės generalinė konsulė Ohio valstijoje Ingrida Bublienė. Iš kairės: Klinikų direktorius dr. Delos Cosgrove, Rotary klubo prezidentas Paul Qua, klubo narė, konsulė Ingrida Bubliene, klubo tarptautinio komiteto pirminklas Rick Pollock.

Kviečiame dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės šventėje Čikagos Navy Pier

LR generalinis konsulas Čikagoje, bendradarbiaudamas su Čikagos laisvalaikio ir pramogų centru Navy Pier, kviečia lietuvius ir visus Amerikos gyventojus bendrai švęsti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 25-metį renginyje „Celebrate Lithuanian Independence“. **Šventė vyks kovo 8 d., sekmadienį, nuo 12 val. p. p. iki 3 val. p. p. Navy Pier centro „Crystal Gardens“ salėje.** Jos metu numatomi meno kolektyvų pasirodymai, bus sudarytos sąlygos verslininkų, menininkų bei organizacijų atstovų dalyvavimui.

Norinčius pristatyti savo kūrinius, veiklą ar pardavinėti lietuvišką produkciją renginio metu, o taip pat norinčius tapti šventės rėmėjais ar kitaip prie jos prisidėti maloniai prašome apie tai pranešti generalinio konsulato darbuotojai Agnei Vertelkaitei el. paštu agne.vertelkaite@urm.lt arba tel. 312-397-0382, tr. nr. 204.

LR gen. konsulato Čikagoje info

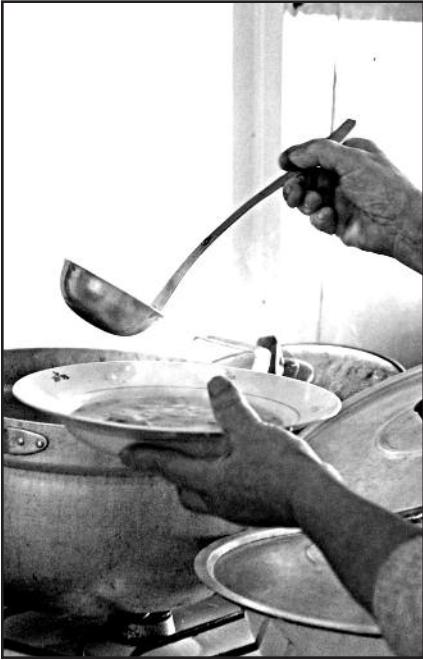
Sriubos pietūs Pal. Jurgio Matulaičio misijoje

Gavėnia yra puiki proga „pakeisti kryptį“, atgauti sugebėjimą reaguoti į blogį. Gavėnių turime gyventi kaip atsivertimo, asmeninio ir bendruomeninio atsinaujinimo meta, kaip artėjimą prie Dievo ir mūsų pritarimą Evangelijai. Šitaip mes galėsime naujomis akimis žiūrėti ir į mūsų brolius bei jų poreikius. Gavėnia yra palankus metas atsiversti į meilę Dievui ir artimui, mylėti nieko mainais nereikalaujant ir liudijant gailėstingumą Viešpaties, kuris tapo vargdieniu, kad taptume turtingi per jo neturtą (plg. 2 Kor 8,9). Mąstydami apie svarbiausius mūsų tikėjimo slėpinius, Kristaus kančią, mirtį ir prisikėlimą, suprasime, kad išganymas yra visiškai už dyką mums mus duota Dievo dovana.

Dėkingumas Dievui už jo nukryžiuotos meilės slėpinį, tikras tikėjimas, atsivertimas ir širdies atvėrimas broliams – tai svarbiausi dalykai Gavėnios metu, sakė Popiežius baigdamas katechezę. Šiame kelyje su pasitikėjimu šaukimės Mergelės Marijos užtarimo ir pagalbos. Ji, pirmoji įtikėjusi Kristų, telydi mus šiomis karštos maldos ir atgailos dienomis, kad apsisvalę ir dvasiškai atsinaujinę švęstume didįjį Jos Sūnaus Velykų slėpinį.

Vatikano radijas

Pal. Jurgio Matulaičio misija Lemonte kovo 15 d. 12:15 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro Pokylių salėje ruošia Sriubos pietus. Siūloma auka – 15 dol. (30 dol. – šeimai, 10 dol. – išsinešimui). Surinktas pelnas bus skiriamas Carito maitinimo tarnystės programai, remiančiai sriubos valgyklas Lietuvoje.

2014 m. Sriubos pietų akimirkos

Dainos Čyvienės nuotr.